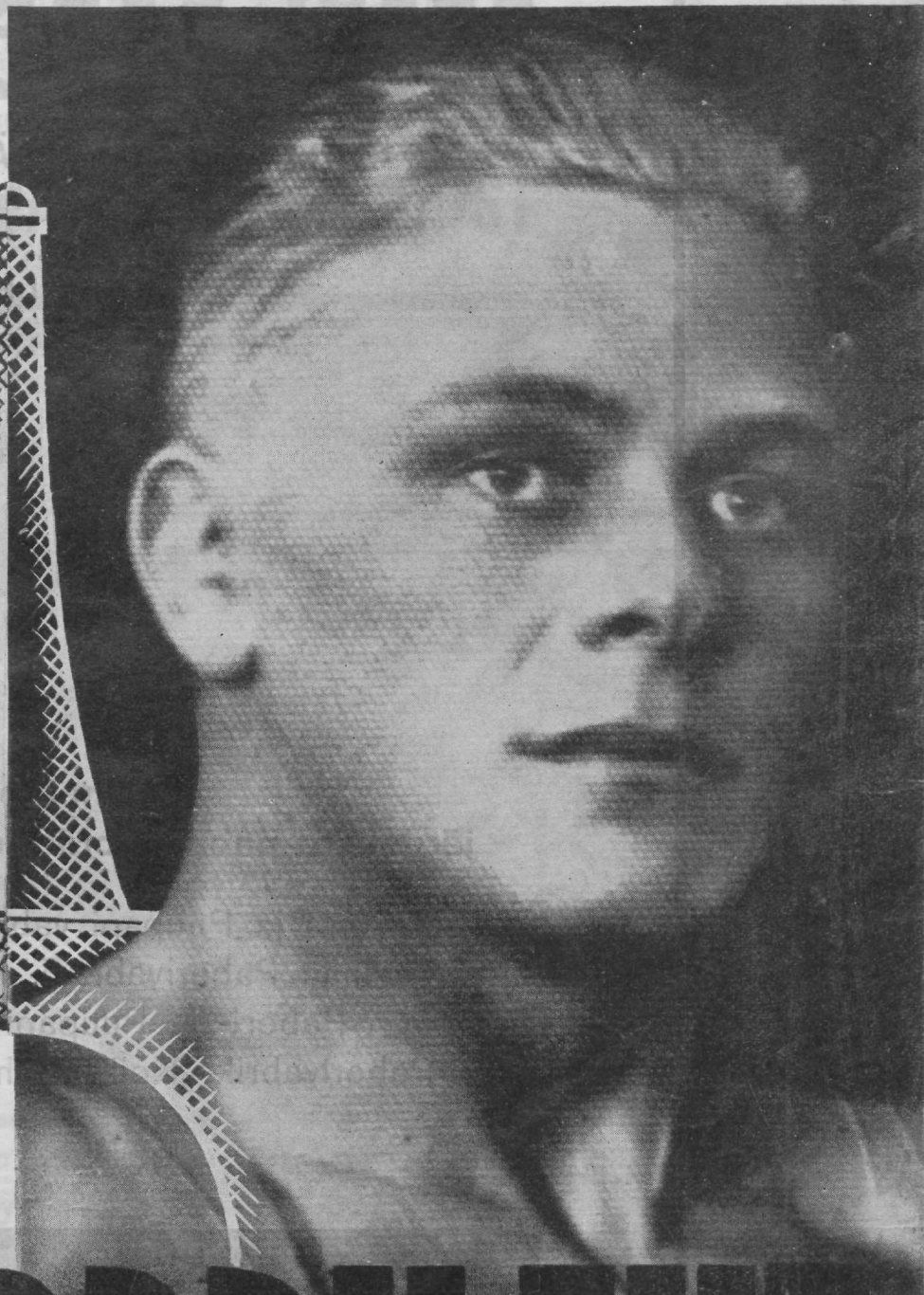
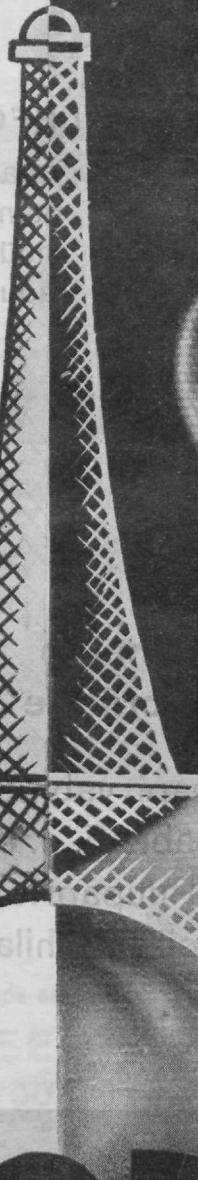
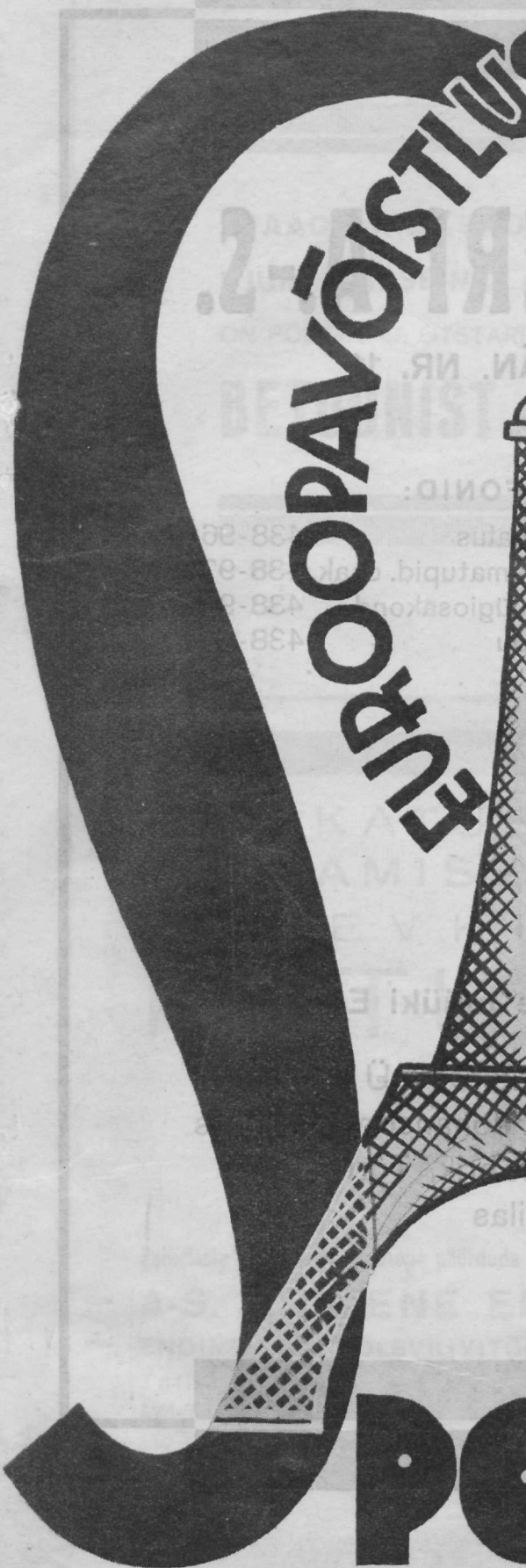

EESTI

25

EUROOPA VÕISTLUSTE ERINUMBER

POORDILEHT

EESTI PABERI A.-S.

TALLINNAS, LAI TÄN. NR. 11

TELEFONID:

juhatus	438-96,
raamatupid. osak.	438-97,
müügiosakond	438-98,
ladu	438-99

Toimetab

järgmiste paberivabrikute müüki Eestis:

Põhja Paberi ja Puupapi vabrikute A.-Ü., Tallinnas
A.-S. Tallinna Paberivabr. E. J. Johanson, Tallinnas
A.-S. Türi Paberi- ja Puupapivabrik, Türil
A.-S. Paberivabrik „Koil“, Kohilas

**STAADIONID, SPORDIHOONED, TENNISHALLID,
UJUMISBASSEINID, AUTO- JA JALGRATTA SÕIDUTEED
ON PÕLISED JA OTSTARBEKOHASED SIIS, KUI NEED EHITATAKSE**

BETOONIST JA RAUDBETOONIST

**PAPPKATUSTE
TÕRVAMISEKS
PÕLEVKIVI**

KATUSELAKK

KÕIGE ODAVAM, KÕIGE PAREM

Hind vaadiviisi 8¹/₂ senti kg brutto franko
Kohtla jaam, 9¹/₂ senti kg brutto franko
Tallinn. Vaadi kaal ca 215—240 kg brutto.
Väljasaatmine igasse vabariigi raudteejaama.

Tellimiste ja järelepärimistega pöörduda aadressil:

**A-S. ESIMENE EESTI PÕLEVKIVITÖÖSTUS
ENDINE RIIGI PÕLEVKIVITÖÖSTUS**

Tallinn, Valli tän. 4-3. Telefonid: 450-85,
474-76 ja 450-62. Posti jooksev arve 296.

K. DULDER

„JARVE“

PÄRNU 184

TEL. 462-12

Šokolaad

J. Brandmanne

Kompvekid

Kakao

EESTI SPORDILEHT

EUROOPAVÕISTLUSTE ERINUMBER

Nr. 5

M A I

1937

Võitjad pärast saabumist

Maikuu rikastas meie raskejõustikku rea uute võitudega, mis euroopavõistlustel saavutati poksis Milanos ja maadluses Pariisis. Peale selle töid korvpallimehed Riia euroopavõistlustelt kolm maavõistluse-võitu.

Meie pildil maadlejad pärast saabumist Pariisist koos poksijatega ja Eesti spordijuh-tidega neile korraldatud hommikueine järgi hotell „Kuld Lõvis“. Istuvad peaesindaja Milanos P. Matsov, raskejõustikuliidu abiesimees E. Kõppo, keskliidu abiesimees V. Prii, keskliidu abiesimees A. Anderkopp, keskliidu esimees, riigisekretär K. Terras, raskejõustikuliidu esimees O. Köster, keskliidu peasekretär J. Villemson ja maadlustreener N. Kursman. Ees: H. Freimuth, E. Sikk, H. Kaaremäe ja K. Väli. Tagareas: E. Puusepp, A. Reinke, N. Stepulov, K. Palusalu, A. Neo, V. Mägi, V. Frooman ja tennisliidu esimees A. Tooms.

Korvpalli koril RIIAS

Turniir lakkamatute sensatsioonidega

1.

Raskem on ütelda, mis korvpalli-euroopavõistlustel Riias ei olnud sensatsiooniks, kui seda, mis oli. Kogu euroopavõistlused oli sensatsioonide-üllatuste kuhi seevõrra, millisel määral pole seda ette juhtunud ükskõik missuguste teiste alade suurturniiridel. Alustame kas või Riia lõpptulemusest — Leedu tulekust meistriks. See kujunes kõige vähem ette aimatud sensatsiooniks, millele raske on leida isegi võrdlusi. Pärast turniiri algust ja pärast Leedu paari esimest võitu kujunes Leedu meistriks tulek nagu paratamatuks, kuid sensatsioon oli selles, et meistriks tuli riik, keda enne turniiri hinnati konkurentsis kõige nõrgemaks.

Kui siiski püüda Leedu-sensatsioonile otsida võrdlusi spordiajaloo varematest lehekülgedest, siis Leedu üllatas maailma ainult umbkaudu samavõrra, nagu Uruguai jalgpallimeeskond Pariisi olümpiaal 1924. a. Uruguaid jalgpallis teati siiski ette pidada tugevaks kui Leedut korvpallis. Teiseks võrdluseks võiks tuua meie Palusalu kahekordseks olümpiavõitjaks tulekut Berliinis. Palusalu ja Leedu, kumbki oma ajal, olid mõlemad enne starti kogu maailma silmis täielisteks outsaideriteks, kuid pärast oli nende võitjaks tulek nagu paratamatus ise.

Sensatsiooniks oli ka iga üksik matsch, mis peeti euroopavõistluste ketis. Sensatsioonideks olid nad vast seetõttu, et korvpallis on rahvusvaheline läbikäimine seni osutunud piiratuks, mille tõttu pole veel mingisugust mõõdupuud ja kogemusi üht või teist pidada paremaks. Endid parimaiks pidasid näiteks Eesti, Läti ja Poola, kuid samal arvamusel endi kohta olid ka Itaalia ja Prantsuse. Seetõttu oli sensatsioon kõigile. Teiseks peab lisama, et korvpallis kuni 5—6-punktilised vahed tähendavad sisuliselt viike, kuid ühel poolel võib ainult veidi paremini vedada ja kohe on sensatsioon valmis. Eriti viimase asjaolu tõttu näib, et korvpalli euroopavõistlustel võib alati oodata sensatsiooni, kui aga vähegi on tegemist enam-vähem võrdsete vastastega.

Mulle tundub, et korvpallis peale tavalise tehnika ja taktika on veel üks tegur, mille kasutamise oskusest sõltub võit tasavägiste vastaste vahelises matschis. Nimetaksin seda psühholoogiliseks taktikaks. Usun, et selle väljatoomisega ma ei mängi siiski kolumbust, sest vähemalt treeneritele on see tegur teada, kuid ma pole kuulnud veel selle teguri

teadlikust kasutamisest. Leedu meeskonnal oli aga see tegur hästi teada ja seetõttu olid nad pere-meesteks kõigil peetud matschidel. Ainult finaalis Itaalia vastu oli ka Leedu kaotamas pead, oskamata leida vasturelvi Itaalia oodatud lõpuspurdile.

Psühholoogilise taktika puudus riisus Eestilt võimalused tulla kuni meistriks. Kahel Eestile olulisemal matschil, s. o. Leedu ja Itaalia vastu, lasti juba algusest endile dikteerida vastaseid. Võisteldi edasi huupi, arvestamata asjaoluga, missuguse suure psühholoogilise edutunde saavad vastased, kes hakkavad vedama algul. Eesti meeskond peagu üheski matschis ei osanud vajalise ettevaatusega suhtuda just matschi esimestesse minutitesse. Siis oli neil vastaste katmine kõige nõrgem ja elati edasi selles kergemeelses usus, et külap vahe on varsti tasa. Nii vaikus Eesti meeskond igal matschil kui ka matschilt matschile n. ü. elu ja surma vahel, leides ülestõusmist alles oma viimasel matschil — Läti vastu, kelle mängijate nõrgad ja head küljed olid ette tuttavad.

2.

Leedu keerutas oma üllatava esinemisega rohkesti imetluste kui ka vaidluste tormi. Leedule tehti koguni etteheiteid, et ta on ehtinud end võõraste sulgedega ning mõnigi meeskond hüüdis pärast matschi lõppu mitte „Elagu Leedu!“, vaid „Elagu Leedu ameeriklased!“ Leedule, kes oma rahvuslikkust tõstab väga kõrgele, olid säärased etteheited ja hüüded solvamiseks, mis sundis avalikkuse ees sõna võtma Leedu peaesindajat, meile hästi tuntud dr. A. Jurgelionist, kes on Leedu korvpalliliidu esimees. Ajakirjanikele antud kirjalikus intervjuus lausub ta:

„Olete imestunud, et Leedu kõigist võistlejatest ainsana jäi võitmatuks ja tuli euroopameistriks. Mind isiklikult ei pane see aga imestama, kuigi meistriks-tulek teeb kahtlemata rõõmu. Kuid suhtumine Leedu vastu sunnib mind siiski sõna võtma. Paljusid huvitab see, missugused jõud ja põhjused aitasid leedulastel etteotsa rühkida. On leidunud neid, kes teavad kinnitada, nagu mängiksid meie meeskonnas elukutselised (!). Sääraseid kinnitusi ma nimetan sportlikuks väikluseks ja ma kahetsen, et säärased väljendused on küllaldaselt tõsisel kujul avaldamist leidnud just Läti spordipressis.

Meie korvpalli minevik on teile teada. Oleme saanud oma kaotuste bilanssi paarsada korvi eestlastelt ja lätlastelt. Jäädes neile võidnikuks, panu see meid mõtlema. Hakkasime tõsiselt ringi vaatama, kuidas parandada oma mängu. Meil ei jäänud muud üle, kui kasutada sama allikat, mille kaudu korvpall on tulnud Euroopasse. Kahe aasta vältel meid külastasid ka aasmaalased Ameerikast. Parimateks õpetajateks meile olid dr. Savitskas, Knonias ja Lubinas. Viimase kuue kuu vältel kasutasime J. Zukase nõuandeid. Kõige selle tõttu oli meil võimalik Riias mängida enam-vähem ameerika stiilis, mis ka andis häid resultate.

Kõigile vast ei meeldinud meie mängustiil. Näiteks meie matschi egiptlastega nimetati igavaks heitluseks kahe ebatasavägise vastase vahel. Eeskätt on sellega antud egiptlaste kohta, kes võitsid itaallasi, ebaõige hinnang. Egiptlased olid meile vägagi tõsi-seks vastaseks. Teiseks kandis see mäng taktikaliselt hästi huvitava mängu iseloomu. Kõige kardetavamaks vastaseks meile oli Itaalia. Kuid peamiselt seetõttu, et nende mänguviis kandis rohkem rugby iseloomu. Tõsiseimaks vastaseks oli Poola, keda suutsime võita tänu mõningale taktikalisele paremusel ja meile rohkem naeratanud õnele. Poola vastas meie taktikale õnnestunud vastutaktikaga, mis kruviski mängu kõrgeks. Ilusaim mäng oli meil eestlastega, kes oskasid meid kohe hinnata. Kuid eestlased usaldasid liig palju oma mängijate pikkust ega oodanud, et pikale kasvule me vastame madalate kombinatsioonidega.

Muude etteheidete kohta on mul märkida, et see on vist esmakordne, et oma rahvusmeeskonna saime 100%-liselt koostada Leedu noortest.

Nagu sellest seletusest võib välja lugeda, ei varja Leedu sugugi Ameerikast saadud abi. Fakt on see, et Leedu meeskonnas mängis vähemalt 3 Ameerikast

rikast kohale toodud leedulast. See pole aga mingisugune määruste rikkumine, sest kes saaks keelata ka meid Ameerikast toomast eestlastest korvpallimehi, kui neid seal leidub. Kuid asjaolu, et kolm meest suudavad mängutaseme niivõrd kõrgele viia, et Leedu Euroopa viimaselt kohalt tõusis Euroopa esimeseks, on võimalik ainult korvpallis ja selleski ainult sel puhul, et Euroopa korvpall on niivõrd kaugel maas Ameerika omast.

Nimetam Leedut parima taktikaga meeskonnaks Riias nähtutest. Peaaegu igal mängul haarasid leedulased initsiatiivi kohe enda kätte. Nad ei läinud üritama korve, kui selleks polnud väga häid schansse. Veidigi kahtlane korvivõimalus jäi kasutamata, kui selle läbi oli karta mängu enda käest andmist. Selle asemel tehti omavahelist söödumängu, mis pani vastase närveerima. Ka eestlased tunnevad seda taktikat ja on seda paljudel juhtudel kasutanud, kuid eestlaste puuduseks selle taktika juures on, et nad suretavad mitte vastaste, vaid ka enda tempo. Seetõttu on see taktika eestlase käes kujunenud kahe teraga mõõgaks. Pärast kaotust Leedule oli selle taktika kohta juttu eestlasest poolakate treeneri V. Klõscheikoga. Viimane lausus umbes nii, et eestlaste taktika — enda tempot surmata vastase tempo surmamiseks — pole mingisugune korvpall. Kiirust peab säilitama, kuid mängida mitte umbropsu. See arvamus peab hästi paika, kui meenutada, et itaallased muutusid leedulastele ohtlikeks just oma tempoga, kuigi leedulased tegid kaitses tempo surmamist.

Leedulaste üheks mänguküljeks oli, et nad ei olnud väga ahned korvidele, kuid seejuures nad kramp-likult säilitasid kord saavutatud edu. Korve visati üksnes seepärast küllaldaselt, et olla võiduseisus, ja kui võiduseis oli kindel, alles siis üritati ka ebakindlaid korvivõimalusi. Kõige selle tõttu ei kannud leedulaste

RTO
KAUBAMÄRK
IGAL KANGAL

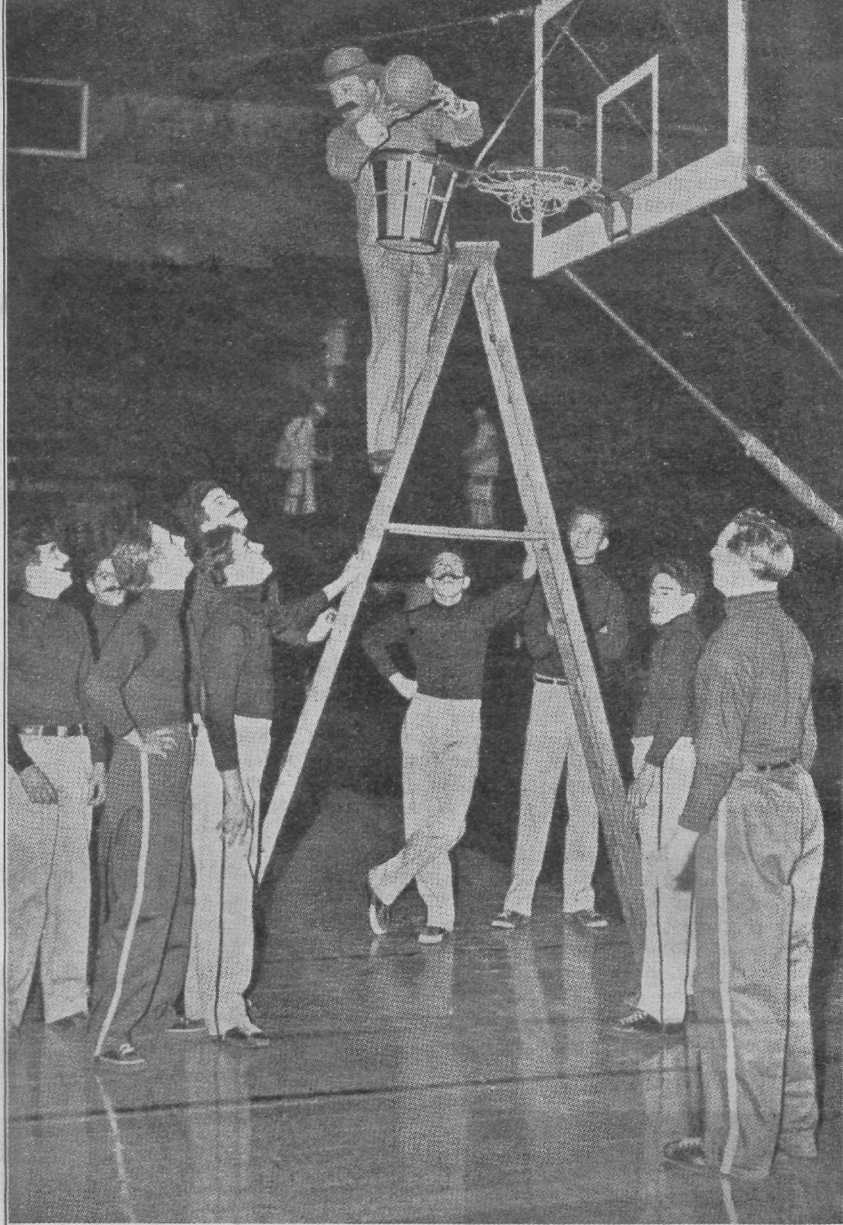
*Inglise
villast ja lõngast*

**MANTLI-
PALITU-JA
ÜLIKONNA-
RIIDEID**

valmistab
KABEVIVABRIK A/S

REINHOLD TOFER
TALLINNAS

*Uued mustrid!
Müügil riidekatplustes üle maa!*

Kuidas tegutses kohtunik korvi saavutamise järgi 1892. a. Moment pole siiski pärit nimeiatud aastast, vaid n. ü. restaureeritud olümpiaaelsel katseturniiril läinud aastal New-Yorği Madison Square Gardenis.

mäng laiematele hulkadele kõige nauditavamast iseloomu. Ka korve tuli matschidel, millel üheks pooleks oli Leedu, vähem kui tavaliselt. Näiteks kuuluvad just Leedu võitude hulka kogu euroopavõistluste kohta väikseimate korvide summadega matschid: Leedu-Egiptus 21:7 (kokku 28 korvi), Leedu-Eesti 20:15 (35), Leedu-Itaalia 22:20 ja 24:23. Ainult matschil Poolaga langes ka leedulaste poolt rohkem korve — 32:25.

Leedu ei visanud ise palju, kuid ei lasknud ka endale palju visata. See oli Leedu mängu üks väljapaistvaid iseloomustusi.

3.

Euroopa korvpalli raskuspunkt on Leedu meistrikutulekuga libisenud lõuna poole. Kuid veel rohkem lõunasse viivad ta teiseks ja kolmandaks tulnud Itaalia ja Prantsuse. Eksmeister Läti jäi turniiri kuue tugevama meeskonna hulgas viimaseks.

Tundub, et Läti on kaotanud oma hiilguse mõneks ajaks. Vana kaardivägi teeb vähjakäiku ja uus generatsioon pole täiel määral veel asemele astunud. Öieti võrdub Läti tagasimineku Tallinna tagasiminekul, kuid Eestil on parem olukord seetõttu, et Tartu korvpall on tugevasti edasi arenenud. Veel aasta ja Tartu korvpall haarab endale peremehe õigused kogu Baltimaail, isegi Leedu kaasa arvatud. Kõigele Riias saadud pettumustele vaatamata püsin juba seal avaldatud arvamusel, et Eesti, s. o. Tartu, ainsana suudab võita Leedu.

Siis tekib Euroopas kaks raskuspunkti, mille vahe on tuhandeid kilomeetreid: üks Eestis, teine Itaalias. Sellest tuleb Põhja- ja Lõuna-Euroopa korvpalli rivaliteet. Praegu on varajane ütelda, kumb, kas Lõuna- või Põhja-Euroopa, jääb tulevikus Euroopa korvpallis domineerivamaks, kuid siiski võib arvata, et Põhja-Euroopa, kui kainemini mängiv.

Riias peetud korvpalli-euroopavõistlused olid järjekorras teised. Esimesed peeti 1935. a. mais Genfis. On selge, et nii lühikese euroopavõistluste ajaloo vältel pole veel suudetud luua mingisugust kindlat euroopavõistluste süsteemi. Esimesed euroopavõistlused peeti karika-, s. o. knockisüsteemis, millele ette võis kuulutada kadu. Teistel jõuti pärast pikki vaidlusi süsteemini, mis on ristsugutus hoki-maailmavõistluste ja knocki-süsteemist. Sellel süsteemil oli oma paremus eelmise ees, kuid ootamatult tehti ta keeruliseks hiljem, võistluste kestes. Pole aga mõtet siinkohal teda pikemalt läbi vaadata, kuna on arvata, et kolmandad euroopavõistlused peetakse kolmandas süsteemis.

Juba Riias oli juttu selle üle, et järgmisteks euroopavõistlusteks ei sõida kõik osavõtvad meeskonnad ühte kohta kokku, vaid enne toimuvad ringkondade järgi kvalifikatsioon-turniirid, mille võitjad siis sõidavad kokku finaaltorniiriks ühte linna.

Moodustatakse vist säärased ringkonnad:

Eesti, Läti, Leedu, Poola,

Schveits, Belgia, Prantsuse, Hispaania,

Itaalia, Egiptus, Ungari, Saksa,

Tschechoslovakkia, Bulgaaria, Rumeenia, Türki.

Võimalik on ka, et Balkani riikidest moodustatakse omaette ringkond. Igast ringkonnast pääseks lõppvõistlustele kuni kaks parimat. 1938. a. euroopavõistluste korraldamisele kuuldavasti pretendeerib Itaalia, sest tahetakse säärane kord sisse viia, et euroopavõistlused peetaks vaheldumisi põhjas ja lõunas.

A. ADARI.

Esimesed said viimasteks ja viimased esimesteks

Eesti korvpallile olid Riia-euroopavõistlused karile jooksmiseks ebaõige randumise suuna tõttu. N.-n. veeallusteks kivideks, millele meie korvpalli-laevuke kinni jäi, olid euroopavõistluste kaks suurimat tuusa — Leedu ja Itaalia. Asjaolu, et „patuoinasteks“ osutusid just turniiri esimene ja teine, veidi pehmedab seda kibedust, mis tekkis otseskohe pärast kaotusi. Kuid kaotuste lähedalt nägijana peab siiski tähendama, et kaotused olid halvemad kaotustest. Halvemad selles mõttes, et ei kaotatud vastaste ülevõimsuse tõttu, vaid kaotused põhjenesid mängijate ja treeneri mitteküllaldasele endakokkuvõtmi- sele.

Tagantjärele tark saab alati olla. Kuid oli ka neid, kes Riias juba enne matschi hoiatasid, eriti pä- rast kaotust Leedule, et euroopavõistlused pole ko- haks, kus tehakse katsetusi meeskonna koosseis- udega. Katsetamiste vastu tõstsid murinat ka män- gjad ise, sest varemad kogemused olid juba näidanud, missugune koosseis on loogivõimsam.

Riias kaasas olnud üheksast mängijast sai õieti moodustada kaks muster-koosseisu, misjuures kumbagi koosseisu kuuluvad mehed olid omavahel hanjumud ja sobisid üksteisega.

Üheks koosseisuks oli
Suurna Mahl
Veskila Kärk Keres,
kuna teise moodustasid
Illi Erikson
Veskila Viksten Zimmerman.
Kuid müüd vaadake, missugune algkoosseis läks
välja igaks matschiks:
Egiptuse vastu —
Illi Erikson
Keres Viksten Veskila,
Leedu vastu —
Suurna Erikson
Illi Viksten Veskila,
Itaalia vastu —
Suurna Illi
Veskila Kärk Keres,
Tschechoslovakkia ja Läti vastu —
Suurna Mahl
Veskila Kärk Keres.

Seega ainult kahel viimasel matschil jäädi pea- tuma ühe musterkoosseisu juure. Need mõlemad matschid olid ka Eesti parimateks Riias. Juba pool- ajal saavutati küllaldane edu, mida enam käest ei

SPORTLASTELE

SOOVITAME
MEIE VABRIKU SAADUSIST:

TENNISÄRKE,
SPORDI- JA VÕIMLEMISTRIKOOSID,
UJUMISKOSTÜUME,
SPORDISOKKE j. n. e.

ÜHTLASI VALMISTAME:

MOODSAID KLEIDIRIIDEID,
PARIMAD EESTI COTTONSUKKI,
SUURES VALIKUS PITSE, PAELU j. n. e.

A.-S. O. KILGAS VABRIK
TALLINNAS.

lasknud teisel poolajal sundkorras (peamiselt mängijate väljalangemise tõttu) muudetud koosseis.

Matschil Läti vastu viis ülaltoodud algkoosseis seisuni 30:12, alles siis tuli langus — koos uute, mängu vahetatud meestega. N. Ü. segakoosseis suutis teise poolaja 16 minutiga alguse 24 minutil saavutatud 30:12-le lisada ainult 11:7.

Mõistagi võib ju väita ka seda, et iga vastase jaoks tuli meeskond koostada vastavalt vastase mängu iseloomule. Kuid et seejuures unustati, et eelkõige tähtis on oma meeskonna kokkuvõlvus, see ei sobinud hästi. Näiteks kui Eesti-Läti matschi 2. poolaja 4. minutil vigadega väljalangenud Mahla asemele tuli mängu Illi, võttis mäng kohe teise pöörde. Illi hakkas väljal käsitama palle endale ja hüüdma „aega on!“. Meeskonna tempo langes otsekohe ja tänu ainult varem saavutatud suurele edule jäi lätlaste seekordne lõpuspurt kahjutuks. Sellega ma ei taha ütelda, et Illi oleks olnud oma kaaslastest nõrgem mängija, kuid seda, et tema ei sobinud selle koosseisuga.

See ilmnis ka matschil Itaalia vastu, mille algkoosseis oli sama nagu Läti vastu, kuid selle ainu erinevusega, et Mahla asemel oli kaitstes Illi. Vaadates seda matschi oli tundmus, et Eesti mäng klapib igati, kuid korve Eesti kasuks ei taha kuidagi tulla. Seevastu aga sajab korve Eesti kasuks. Puudusid need kindlad kombinatsioonid, mis ilmnisid järgmisel kahel päeval Mahla kaasa mängides. Muuseas: Läti vastu tegi Mahl äärespurtidega 8 punkti, kuigi mängis kaitset. Ta oli kiirem kui Illi ja oskas ennast vabaks mängida. Olgu lisatud, et Läti vastu tegi Mahlast rohkem punkte ainult Veskila (13).

Kummagi mustermeeskonna koosseisusid vaadeldes tundub, et esimesena nimetatud koosseis (Suurna, Mahl, Veskila, Kääk ja Keres) oli vähem tuusakas kui teine, tegelikult mängis ta aga paremini.

Olen kaugel sellest, et teha etteheiteid treenerile, kuid tundus, et ta ei hoidnud peos küllaldaselt kõvasti meeskonda. Seda näitab juba kas või see asjaolu, et üksikul mehel sai tekkida nurinaid, kui ta ei pääsenud mängijate koosseisu. Ka mõjus võrastavana see (nii rääkis V. Klõscheiko), et mängijad üldse tohtisid oma treenerit avalikkuse ees (raadio) kritiseerima hakata.

Igal juhul jäid Riia euroopavõistlused õppeainiks, mille varal järgmisel aastal võib tulla meistriks.

Riias startis 8 rahvust, neist üks (Egiptus) Aafrikast. Võrreldes 1935. a. Genfi euroopavõistlustega oli startijate arv kahtlenu 2 võrra. Emale jäid Hispaania, Schveits, Belgia, Bulgaaria, Rumeenia ja Ungari (viimane oli Riiga end küll ülles annud, kuid ei ilmunud kohale), kuid asemele tulid Eesti, Egiptus, Leedu ja Poola.

Osavõtjad jaotati kahte gruppi, kummaski 4 meeskonda, kes omavahel läbi mängisid punkti-süsteemis. Seejuures määrati kummassegi gruppi kaks parimaks peetud riiki: esimesse Eesti ja Itaalia, teise Läti ja Poola. Kummaski kvalifikatsioon-rühmast oli ette nähtud kahe parima pääsemine lõppvõistlustele.

Esimeses grupis avas Leedu üllatuste sarja sellega, et lõi favoriidiks peetud Itaaliat 22:20 (15:9). Juba selles matschis Leedu näitas oma õigeid hambaid, kuid enamik pidas siiski Itaaliat niivõrd nõrgemaks, et veelgi ei tahetud näha hädaohtu Leedust. Tegelikult väaris Leedu suuremat võitu Itaalia üle, kuid teise poolaja lõpu poole muutusid nad liig enesekindlateks ja lasid võiduseisul 18:11 kolmandaks minutiks enne lõppu itaallasi järele jõuda, nii et juhtisid veel ainult ühe punktiga — 19:18. Lõpul passimis-mänguga nad säilitasid võidu — ülaltoodud 22:20.

Eestile oli esimeseks vastaseks Egiptus, kellega üldse tuli pidamisele esimene maavõistlus. Algus näib Eestile olevat hallbatootav. Egiptuse valitseb mängu ja juhüb korras 5:4. Siis aga, ilma et Eesti mäng oleks palju paranenud, hakkavad eestlastel kor-

Egipilasest korvpallikohtunik B. Berson koos Eesti meeskonna juure määratud saaja B. Bramanise ja Läti rahvusõivas neitsiga.

vid sisse minema haruldase ladususega ja seisult 5:5 saavutab Eesti poolaja tulemuseks 22:5. See tähendab, et Eesti tegi 17 punkti (!rekord) järjest, ilma et Egiptus oleks vahele teinud ühtki. Eriti hoos oli R. Vilksten, suutmata seda näidata siiski teistel matschidel. Teisel poolajal tuleb mängu esimene musterkoosseis (Keresel asemel siiski Zimmerman), kes tõstab lõpptulemuseks 44:15.

Järgmisel päeval kohtasid eelmise päeva kaotajad ja võitjad, kuigi mitte sihilikult nii seatult. Egiptus saab vastaseks Itaalia. Vaaraopojad mängivad nagu ümberstündinult. Alul juhüb küll Itaalia, kuid ekssoodid võtavad kohe järele ja juhivad poolajaks 15:12! Teisel poolajal suurendavad nad edu 19:12-le, kuid siis Itaalia jõuab järele ja asub viivuks, kuid ühtlasi viimast korda, juhtima — 20:19. Edasi läheb punkt-punktilt, kuid Egiptuse vedamisel. Seisul 25:24 tekitab kohtunike-laua juures „laat“. Itaallased tahavad mängu vahetada Marinonet, kuid kohtunik Cerbulis ei luba seda. Mäng läheb edasi ja Egiptus võidab 31:28! Sensatsioon nr. 2! Kohe pärast mängu kuuludub aga, et matsch tuleb kordamisele, kuma Marinonet oli õigus mängu tulla. Kohtuniku raske viga!

Eesti-Leedu matsch oli üldisel hinnangul üks mannetumaid. Tundus, et mängib ainult üks pool — Leedu, kuna teine püüab vastase edu pidurdada mängu tempo surmamisega. Pärast Leedu algkorvi saavutab Veskila karistusviskest ühe punkti, mis jääb kauaks Eesti ainsaks. Seis on krutitud juba 10:1-le Leedu kasuks, kui õnnestub Eesti esimene vabavise. Selgesti nähtavalt mängib Eesti närviliselt. Leedu kaitse

püüab kõik Vikstenile määratud söödud. Ka viskab Eesti rohkesti mööda, sest pealevisked tulevad kartlikult, endale sugereerides, et ei lähe sisse. Alles poolaja lõpuks paraneb Eesti mäng, kuigi korvid kukuvad visalt. Poolaeg 16:10, muidugi Leedu oma. Seis pole kuigi katastroofiline. Kuid ka teisel poolajal jätkub mäng n-ü aktiivse unisusega. Mõlemad pooled kardavad üksteist ja peavad sõda pöranda sentimeetrite pärast. Teise poolaja tulemus on ainult 5:4 (Eesti kasuks). See juba iseloomustab, kui võrd kinnine oli mäng. Sensatsiooniks nr. 3 on Leedu võitnud 20:15.

Eesti schamsid lõppvõistlustele pääsemiseks pole veel maetud, kui suudetakse võita Itaalia. See matsch algab Eesti edu tähe all. Kombinatsioonid on head, kuid pall kerib korviist välja. Algul 3:0 Eesti kasuks, varsti viik 3:3. Itaalia läheb ette 5:3 ja uuesti viik 5:5. Edurivi kombineerib Itaalia korvi all, Itaalia aga teeb üksiklõbimurdeid ja varsti on seis Itaalia kasuks 12:6. Tundub katastroofi lõhna, kuigi mängu tegelikult valitseb Eesti! Poolaeg 13:8. Teise poolaja algus on vahelduv korvide viskamisest, kuigi hakkab paistma, et itaallased võtavad ülekaalu endale. Siis tuleb seis 20:17 (Itaalia kasuks). Vahet veel ainult paar vabaviset! Kuid nüüd alles algab itaallaste maruline lõpuspurt, mis lõpptulemuseks annab neile võidu 30:20. Ei aidanud enam mingisugused koosseisu muudatused. Oldi hilinetud. Sensatsioon nr. 4 oli küps. Itaalia oli võitnud Eesti ja Eesti oli langenud välja.

Grupi viimes matschis kohtavad Leedu ja Egiptus. Aeglane, igav ja ilmetu mäng, leedulaste laisa üleolekuga. Näha on, et leedulased peavad positsioonisõda, üritamata korve, kui tabamine ei näi päris

kindlana. Poolaeg ainult 8:3. Kogu matschi võidab Leedu 21:7. Ainuke matsch, millel üks pool pidi leppima punktide arvuga alla kümnet.

Leedu oli kaotusteta tulnud grupi võitjaks. Ülejäänud kolmel oli võrdselt 1 võit ja 2 kaotust. Nüüd sõltus kõik sellest, mida tehakse Egiptuse-Itaalia matschiga. Jääb selle matschi resulaat püsima, siis on Eesti üle kaotuste siiski pääsenud lõppvõistlustele. Tal on nimelt parem korvide seis. Matschid Leeduga poleks tulnud arvestuse alla ja korvid oluaksid: Eestil 64:45, Itaalia 58:51 ja Egiptusel 46:72. Ka siis, kui tulnuksidki arvesse korvid Leeduga, oleks ikkagi parem seis olnud Eestil — 79:65 Itaalia 78:73 ja Egiptuse 53:93 vastu. Võistlusi korraldava komisjon oli aga jätnud Itaalia-Egiptuse matschi protesti lahendamata, ses lootuses, et Eesti võidab Itaalia, mil puhul oleks enam olnud tähtis Itaalia-Egiptuse vashekord.

Komisjon ei saanud teisiti, kui oli sunnitud määrata Itaalia ja Egiptuse vahel uue matschi. Egiptus reageeris loobumisega kogu turniirist. Itaalia oli saanud võidu juure ja pääsenud lõppvõistlustele, jättes Eesti ukse taha. Nüüd protesteeris Eesti. Toodi põhjenduseks eeskätt seda, et korraldaval komiteel polnud juriidilist alust otsuse tegemiseks Itaalia protesti kohta, ja teiseks mainiti, et kui Eesti oleks enne matschi Itaaliaga teadnud, et tal tuleb lõppvõistlustele pääsemiseks igal juhul võita, oleks Eesti võinud mängida teisiti. Eesti protest oli muidu täiesti põhjendatud, kui aga jätta silmapaari vahele, et eestlastel oli ette teada, et Itaalia-Egiptuse matschiga ei saa teisiti juhtuda, kui ainult kordamisele määrata.

AHTO † KULD MEDAL

Rahvusvahelise liidu peasekretär R. W. Jones andis juba mõista, et Eesti protest leiab rahuldamatist, ja pakkus kompromissina, et Eesti sooritaks uue matschi Itaaliaga! Küsimuse arutamisel ähvardasid aga Itaalia ja Prantsuse lahkuda turniirist sel puhul, kui võetakse vastu Eesti protest. Seepeale meie esindaja loobus protestist, soovides turniiri mitte lõhki ajada. Seejuures aga esindaja ei võtnud vaevaks niivõrd tähtsa küsimuse puhul Tallinnast järele kuulata Eesti käsipalliliidu seisukohta.

Kui turniir oli juba arenenud nii kaugemale, et kvalifikatsioonirühmade matschid olid juba peetud, siis Eesti protestimine kukkus tegelikult mannetult välja. Oli kohe oodata raskeid komplikatsioone, nagu nende ridade kirjutaja ütles meie esindajale, soovitades protesti üldse mitte sisse anda. Kuid esindaja jäi teisele seisukohale, ei viinud aga seda seisukohta siiski läbi, kuigi võitmine oli juba peos. Tagajärjeks oli, et Eesti jäi teiste rahvuste ees oma protestimisega ja protesti tagasivõtmisega rumalasse seisukorda.

Pärast Eesti protesti tagasivõtmist ja Egiptuse loobumist turniirist kujunes esimese grupi tabel järgmiseks:

Leedu	Itaalia	Eesti	Egiptus	Võite	Kaotusi	Korve	Punkte
Leedu	*	22:20	20:15	21:7	3	—	63:42
Itaalia	20:22	*	30:20	1-v.	2	1	50:42
Eesti	15:20	20:30	*	44:15	1	2	79:65
Egiptus	7:21	1-k.	15:44	*	—	3	22:65

Teises kvalifikatsioonigruppis kujunes olukord selliseks, et koguni kolmel oli võrdselt schansse lõppvõistlustele pääsemiseks. Prantsusel, Poolal ja Lätil oli igapähele 2 võitu ja 1 kaotus, kuna grupi neljas — Tšehhoslovakkia — kaotas kõigele kolmele.

Esimese üllatuse selles grupis, sensatsiooni nr. 5, serveeris Prantsuse, kes võitis Poola 29:24 (15:11). Teise poolaja seisul 25:24 oli Poolal võimalus kahest karistusviskest ette lüüa, kuid ta viskas mööda.

Huvitav algus oli Läti-Tšehhoslovakkia matschil. 1:0 tegi Tšehhoslov. karistusviskest ja siis ei tulnud enne kerge kui 8. minutil, millal Jurcinsch tegi 2:1. Poolaja lõpuks oli Läti ees 14:4. Alles teisel poolajal hakkas Läti ennast leidma ja võitis euroopavõistluste rekordse vahega — 44:11.

Poola võitu Läti üle ei saa õieti nimetada sensatsiooniks, sest Poola oli Lätit varem kaaks korda järjest võitnud. Siiski võis arvata, et oma kodus võidab Läti. Nende vahel arenes pinev, lõpul foulitsemiseks minev heitlus. Algsel juhul hakkas juhtima Poola, viies poolaja keskel seisul 11:5-le. Poolajaks jõuab Läti järele ja kaotab ainult 2-punktilise vahega 14:16. Teise poolaja ajal pääseb ta ainukordselt juhtima seisul 17:16, kuid siis rühhib Poola oma temperamentse mänguviisiga mööda ja võidab matschi 32:25, olles vahepeal juhtimisel 30:20. Spordihooones oli nutuhelinaid...

Prantsuse-Tšehhoslovakkia matsch kujunes tulisemaks ja tasavägisemaks kui võis ennustada. Poolajal rebitakse punkt-punktilt, misjuures enne teise poolaja algust kujuneb seisuks 9:8 Prantsuse eduks. Teisel poolajal näib juba, et tšehhid võidavad, sest paaril korral on nad napilt juhtimisel, kuid visked ei õnnestu ja Prantsuse võidab 26:19. See oli Tšehhoslovakkia väikseim kaotus kogu turniiri kohta. Et ta Prantsusele niivõrd hästi vastu pidas, võib nimetada sensatsiooniks nr. 6.

Kolmanda kaotuse võtab Tšehhoslovakkia vastu Poolalt, kes surus peale rahuliku kindlusega ja tõi resultaadiks 38:19 (18:12).

Läti-Prantsuse matsch kujunes esimesele dramaatiliseks. Läti küll võitis 26:23 (15:16), kuid ei suutnud korvide vahet rebida niivõrd suureks, et koos võiduga oleks pääsenud ka lõppvõistlustele. Algul asub juhtima Prantsuse, misjuures Läti mureks jääb ainult järele rebida viigiseisudeks 6:6, 10:10, 12:12 ja 14:14. Veidi enne poolaja lõppu Läti korraks juhib 15:14, kuid poolaja võidab Prantsuse 16:15. Teisel

poolajal on osad ümber vahetatud. Läti juhib napilt ja Prantsusel on tegemist järele rebida viigiseisudeks 16:16 ja 22:22. Pärast viimast seisut teeb Läti kahest karistusviskest 24:22, kuid kohe tuleb 24:23. Kaaks minutit on veel mängida, kui Prantsusel on kasutada karistusviske. Kas viik? Ei: vise läks mööda. Viimasel minutil Läti tõstab seisut, jälle karistusviskest, 26:23-le. Juubeldab aga Prantsuse: ta on matschi kaotanud, kuid siiski välja lülitunud Läti. Viimane kavatses sisse anda protesti ja nõuda uut matschi, sest poolaja lõpul oli Prantsuse teinud korvi pärast lõpuvilet. Kuid kohe taibatakse protesti mõttetust, sest ka need 2 punkti poleks päästnud Lätit.

Teise grupi tabel kujunes järgmiseks:

Prants.	Poola	Läti	Tšehhi	Võite	Kaotusi	Korve	Punkte
Prants.	*	29:24	23:26	26:19	2	1	78:69
Poola	24:29	*	32:25	38:19	2	1	94:73
Läti	26:23	25:32	*	44:11	2	1	95:66
Tšehhoslov.	19:26	19:39	11:44	*	—	3	49:109

Nagu tabelist näha, oli Lätil tegelikult parem korvide seis kui temast ettepoole asetunud Prantsusel ja Poolal. Kuid nende vahelise paremusjärjestuse kindlaksmääramisel ei võetud arvesse igal juhul viimaseks jäänud Tšehhoslovakkia resultaate. Ilma Tšehhoslovakkia tehtud korvideta kujunesid seisud: Prantsuse kui Poola võitja paigutati ettepoole. Läti oleks negatiivne vahe, millelega ta välja langes. Prantsusel ja Poolal oli võrdne positiivne vahe, kui Prantsuse kui Poola võitja paigutati ettepoole. Läti oleks pidanud edasipääsemiseks võitma Prantsuse mitte 3-vaid 7-punktilise vahega. Tegelikult jääb siiski arusaamatuks, miks ei arvestatud Tšehhoslovakkia matschidega. Kas siis Läti suur võit Tšehhoslovakkia üle polnud sportlik saavutus ja teiste ees oma paremuse näitamine? See oli üks neid keerulisusi, mida poogiti külge võistluste süsteemile. Tegelik grupi parim jäi seetõttu alles grupi kolmandaks!...

Finaalvõistlustele pääsesid seega Leedu, Itaalia, Prantsuse ja Poola, kuna ülejäänud neli, kelleks Eesti, Egiptus, Läti ja Tšehhoslovakkia, moodustasid lohutusturniiri. Egiptuse loobus pärast ta võidu tühistamist Itaalia üle, nii et lohutusturniiri jäi ainult kolm osavõtjat.

Finaalvõistluste rühmas matschide pidamiseks oli leitud järele järelegi omapärane süsteem. Mitte kõik ei mänginud üksteisega läbi, nagu see läbi löönud teistel aladel, vaid tehti n.-ü. ristsugutust: esimese rühma esimene võistles teise rühma teisega ja teise rühma esimene esimese rühma teisega. Need olid poolfinaalideks, kuna finaali tuli mõlema matschi võitja vahel ja kolmanda koha pärast mängisid poolfinaalide kaotajad. Seega tuli finaalgruppis pidamiseks kokku neli matschi, millest rohkem matsche poleks tulnud ka siis, kui oleks toimitud hoki-maailmavõistluste süsteemi eeskujul. Viimase järgi oleksid pidanud kõik üksteisega läbi mängima, misjuures eelringides juba peetud matschide tulemused oleks arvestatud ka finaalsüsteemi matschide tulemusteks. Nüüd aga tulid Itaalia-Leedu ja Prantsuse-Poola matschid asjatult kordamisele, ilma et, võrreldes kvalifikatsioonrühmade tulemustega, oleks võitjate suhtes tulnud vahetust.

Esimeses poolfinaalis kohtasid Prantsuse ja Itaalia. Kujunes hoogus mäng, mis algul läks prantslaste juhtimisel, kes poolaja lõpuks olid edus 20:15. Võis juba pooleldi kihla vedada, et võidab Prantsuse, kuid teise poolaja ajal rebis Itaalia järele ja viis seisut viigile 22:22. Edasi läks ta edusse 28:23, kuid nüüd rebis järele Prantsuse — 28:28. Nüüd võis aga oodata Itaalia võitu, sest lõpuspurt oli tal eranditult kõigil matschidel võimas. Nii ka seekord: Itaalia võitis 36:32.

Teine poolfinaal oli ajalooline selles mõttes, et kaks vaenulikul jalal püüvat riiki — Poola ja Leedu — kohtasid erapoolel pinnal esimeseks omavaheliseks maailmavõistluseks. Mäng nende vahel arenes

EESTIMAA PÖLLUSAADUSTE ÜMBERTOOTAMISE OSAÜHING

"VIRU"

Tallinnas, S. Kloostri 22/18.

Kõnetraat 437-84.

Telegr. aadr.: Viruosa

VABRIKUD:

Rakveres
Kadrinas
Jõhvis

VALMISTAVAD:

kõrgeväärtuslikku
kartulitärklist
kartulisiirupit
glükoosi

PEAESINDAJA

A-S. RUMBERG, TUBERG JA Ko

TALLINNAS

aga äärmiselt fairilt. Leedu alustas oma tavalise taktikaga, asudes kohe algul juhtima, isegi veel võimsamalt kui Eesti vastu. Ta rebis seisu 14:2-le! Kuid Poola näol leidis ta eest teissuguse vastase: Poola teeb 14 (loe: neliteistkümmend) punkti järjest ja asub vedama 16:14. Poolaja lõpuni tuleb vaheldumisi korve, kuni vileks seis on viigiline 18:18. Teisel poolajal rebib jälle ette Leedu ja võidab publiku marulisel toetusel 32:25. Suurema vahega suutis ta võita ainult Egiptuse. Kuid Poola vastu esitas Leedu oma tuliseima partii, tõendades, et suudab võitjaks tulla ka marulise tempoga mängus.

Kolmanda koha pärast võistlesid Prantsuse ja Poola. See oli tasavägine rebimine ägeda ja temperamentse mängu juures ning vast turniiri kiireima tempoga matsch. Kui Poola oli poolaja seisuks saavutanud enda kasuks 15:13, siis lausus V. Klõscheiko: „Seekord võidame kindlasti!“ Kuid ta eksis. Prantslased mängisid otse akrobaatlikult, saavutades korve igasuguselt positsioonilt — lennult, pealtkäie, altkäe, seljatagant ja üle õla. See haruldane tabavus röövis Poolalt võidu. Kaks minutit enne lõppu oli seis veel Poola heaks — 24:23, kuid siis teeb Prantsuse õnnestunud lõpuspurti ja võidab 27:24! Järjekordne sensatsioon!

Finaal Leedu ja Itaalia vahel oli ainuke matsch, millel Leedu ei asunud algul suuresti juhtima. Koguni vastupidi: Leedul oli tegemist Itaaliale järele jõuda. Alles veidi aega enne poolaja lõppu, seisult 9:9, asus Leedu esmakordselt juhtima, lõpetades poolaja 11:9. Teisel poolajal võtab Leedu vaikselt ette 24:19. Torm puhkeb alles 5. minutil enne lõppu: algas Itaalia kuuluis lõpuspurt! Ta rebib järele ja jääb

veel ainult ühe punkti võlgu. Siis saab ta kaks viskevõimalust leedulaste tehniliste vigade eest. Samas kõlab lõpuvile. Visked aga tulevad sooritamisele. On kõik kolm võimalust: võita, viigistada või ... kaotada. Visked lähevad üldises ärevuses mööda ja: Leedu on tulnud euroopameistriks.

Lohutusturniiril toimus vastaste paaritamine samasuguse „ristsugutuse“ järgi nagu finaalgripi. Egiptuse loobumise tõttu tuli aga pidamisele ainult kaks mängu, millel mõlemal üheks tegelaseks oli Eesti.

Lohutusturniiril Eesti lohutas end ka hästi. Nii Tšehhoslovakkia kui ka Läti üle saavutas ta suured võidud. Seejuures veel niivõrd hea mänguga, et pani kõiki imestama. Küsiti: kus oli Eesti mäng varem?

Tšehhoslovakkia vastu viiakse alul seis 10:2-le, siis võtab Tšehhi järele, kuid varsti on seis jälle suuresti Eesti kasuks — 16:7. Enne poolaja lõppu õnnestub tšehhidel mitu korvi järjest, nii et poolaja võidab Eesti võrdlemisi väikese vahega — 18:12. Teisel poolajal satub eriti hoogu Veskila ja ikka ja rohkem rebib Eesti end vastasest lahti. Lõpptulemuseks on Eesti võit 39:20.

Turniiri viimase matschi pidasid need kaks, keda usuti võistlevat finaalis meistri nimelle. Need olid kaks peafavoriiti — Eesti ja Läti. Nimetame ainult lühidalt, et selle matschi võitis Eesti 41:19 (26:12), seega suurema vahega, kui kunagi varem Eesti-Läti maavõistlustel.

Suureks lohutuseks sai Eesti Liibavi Panga eriti suure väärtusega auhinna. Ka see aitas lepitada.

A. ADARI.

Mister Jones says:

„Esthonia the Second in Europe!..“

Nagu enne Riia suurturniiri, turniiri kestes ja muidugi ka pärast seda, löödi rohkesti möttelahinguid küsimuse pärast, missugused osavõtnud meeskondadest-rahvustest on tegelikult parimad. Turniiri eelpäeval kõik startinud meeskonnad nägid üksteise mängu. Seda muidugi nii palju kui treeningutund seda näha võimaldas.

Nimetan paar iseloomustavamast arvamist treeningute vaatluse järele. Prantslaste treener Francis Rudler julges näiteks eestlaste mängu, õigemini küll treeningu, järele ütelda: „Eestlaste mäng on null!“ Meie mängijad, näinud oma esimese vastase — Egiptuse — võimeid, lausuvad: „Need papsid ei oska üldse mängida!“

Need olid rasked hinnangud. Esimesed müksud ennustuste-hinnangute lahingus.

Turniiri eel olid muidugi üldisteks favoriidideks Läti, Eesti, Poola ja Itaalia. Turniir ise juba üldteatult puistas segamini kõik püstitatud eeldused ja tõekspidamised.

Huvitav tohiks olla aga Riia-võistluste suurima autoriteedi, rahvusvahelise korvpalliliidu sekretäri R. W. Jones'i, hinnang pärast suurvõistluste lõppu.

Turniiri kestel ta kategooriliselt keeldus avaldamast oma arvamusi turniiri paremusjärjestuse võimaliku arenemise kohta.

Euroopavõistluste viimasel päeval, väljasõidul Kemerisse, mr. Jones andis Spordilehele pikema jutuaajamise, puudutades erilist eestlaste osa turniiril.

„Olin veendunud,“ ütles mr. Jones pikema sissejuhatusega, „et euroopameister tuleb Balti riikidest. Mõttesin selle juures eeskätt Lätile ja Eestile. Leedut ei teadnud arvestada võimaliku konkurendina. Isegi pärast leedulaste debüüti ja võitu Itaalia üle polnud põhjust uskumiseks, et Leedu suudab tiirida EM-tiitli. Leedulaste mänguvõime kasvab mitte üksnes iga matschiga, vaid iga mänguminutiga.“

Eestlaste meeskond ja mäng oli mulle päiguti suureks mõistatuseks. Egiptlaste vastu mängiti küll näilise peremehelikkusega, kuid see üleolek, paremus polnud täiesti enesekindel, vaid kuidagi artistlikult kepsutatav. Egiptuse nõrgavõitu meeskond suutis korduvalt seda jahedat sära varjutada. Veel enam — isegi eestlaste ridu ja mängu segamini läüa.

Eestlaste mängul, debüüdimatschil tõepoolest puudus kindlus, stabiilsus, eneseteadlik ühtlus, mis isegi nõrga meeskonna vastu tuli selgesti ilmsiks. Pärast seda, kui ma Berliini olümpial olin näinud eestlaste mängu, Riia esimene matsch oli üllatuseks. Oletasin, et eestlased hoiaavad oma võimete-tagavarsid järgmisteks otsustavateks matschideks.

Leedu vastu ei suutnud aga eestlased nüidata midagi rohkem. Eestlased silmanähtavalt hindasid üle oma võimeid. Kuigi nü Leedu kui ka Eesti mängivad ühtlase kooli — Ameerika kooli — korvpalli, andis leedulastele suure paremuse nende kiirem liikuvus. Pealegi oli leedulastel kasutada n. ö. kolm solisti, missuguseid eestlastel polnud. Edasi oli

Leedu meeskond tugev ühtlane tervik, Eesti meeskond ei leidnud mängusoont aga hoolimata rohketest ümberrivistuse katsetest. Laisk, paigaltammuv ja kammitsas oli eestlaste mäng.

On kõrgesti hinnatav ja selge tõsiasi, et eestlastel on perfektne mängutaktika, tehniline libedus priima, viskedki ei jäta soovida, — kuid mis puudus, oli võitlusvaim — fighting spirit. Oli küll üksikuid toreduslikke noolkiireid läbimurdeid, kuid need jahtusid veel kiiremalt.

Edasi. Eestil oli kasutada ka k s turniiri pikemat mängijat. Mis oli neist kasu? Ei mingisugust. Matsch Itaaliaga tõestas seda selgesti. Lühidakasvuga itaallased noppisid Viksteni eest toredade pingeliste hüpetega kõik õhupallid. Niisugused pallid, mida Viksten oleks saanud kätte üksnes kätt välja sirutades.

Mind imestas asjaolu, kui ruttu sulas iga matschis eestlaste tubli spurdiga saavutatud algedu. Selle asemel, et kindlustada-suurendada võiduseisu, mäng tõmmati tagasi või naelutati tulutult keskväljale. Vastase edukorvid viisid siis juba jalad kergesti alt.

Keskväljale takerdunud mängust leidsid itaallased just sõjakate tuliseilmeliste läbimurretega tee Eesti korvini. Eesti kaitse, liikudes sihitult, korviahnitsevalt Itaalia poolele, jättis omakorda tee korvidele vabaks. Itaallaste vastu eestlased mängisid „like great dolls“ — nagu suured nukud. Heade võimetega, kuid elutud hingeta automaadid.

Kõige hiilgavam taktika, suurejoonelisemgi tehnika ei vii võidule ilma võitluslikkuseta, võitlusvaimuta. See oligi eestlaste kaotuste põhjuseks.

Alles mängul lätlaste vastu Eesti mäng plahvatas ja sundis uuesti arvama teisiti, määrama ümber hinnangut, mis oli tublisti kõikumunud allapoole. Niisuguse mänguga, nagu lätlaste vastu, Eesti oleks võitnud tõenäoliselt Itaalia ja Itaalia kannule platseerinud Prantsuse.

See pole liialdus ega kompliment, kui ütelda, et Eesti mängis enese selle matschiga Euroopa-esivõistluste teiseks meeskonnaks. Arvasin, et Eesti meeskond on lihtsalt vananenud, oma tagavarad välja puistanud varemalt ega suuda enam voorustest hoolimata nooruslikult mängida. Matsch Läti vastu oli aga tükk ehtsat korvpalli, mis tugevamaid elamusid peetud turniiril.“

Edasi mr. Jones avaldas enese arvamuse meeskondade tegeliku paremuse kohta. Toome selle kõrvuti turniiril kujunenud järjestusega.

Tegelik:

Mr. Jones'i:

1. Leedu	1. Leedu
2. Itaalia	2. Eesti
3. Prantsuse	3. Poola
4. Poola	4.—5. Prantsuse, Itaalia
5. Eesti	6.—8. Läti, Tschehhi, Egiptus.
6. Läti	
7. Tschehhoslovakkia	
8. Egiptus	

VOLDEMAR PUHK

IN MEMORIAM

Kaunil kevadpäeval, 3. mail, suri südame-
tromboosi tagajärjel Eesti Veespordiliidu esimees Voldemar Puhk.

Meie ei või kiidelda oma spordijuhtide suure kaadriga. Vähe on neid, kes tuli hingeliselt löövad kaasa selleks, et viia kõrgemale Eesti sportlasku sini-must-valget.

Voldemar Puhk oli üks neid mehi, kes vaatamata oma igapäevase töö niigi suurele koormale suutis leida aega ka spordiliikumise, eeskätt ujumisspordi, viimiseks paremale järjele. Veel enam, kurnav haigus, mis aeg-ajalt sundis teda loobuma igapäevasest tööst, ei suutnud teda kiskuda eemale amsaks saanud spordialal arendamisest. Asunult veespordiliidu asutamisel selle juhtimisele, ta seadis sihiks, et meie veespordiliikumine peab jõudma järele teistele kaugele ette jõudnud spordialadele.

Nagu sellest näha, on Eesti ja Poola toodud ettepoole, Prantsuse ja Itaalia aga paigutatud tahapoole.

Oli veel juttu sellest, missuguseks kujuneks Euroopa meeskond, kui selleks kasutada Riias startinud mängijaid. Pikema kaalumisetä nimetas mr. Jones 2 leedulast, 1 prantslast, 1 poolaka ja 1 eestlast.

Kaitstes oleks prantslane Robert Cochu ja poolakas Pavel Stok, edurivis leedulased (leedu-ameeriklased!) Juosas Žukas, Pranas Talčunas ning eestlane Heino Veskila.

Üldiselt mr. Jones märkis veel eriliselt seda, et korvpall kogu Euroopas on leidmas niisamasugust tormilist poolehoidu nagu seda on leidnud juba vanaast ajast jalgpall.

„Kas on karta või õigemini oodata tulevikus ka korvpalli profistumist?“ oli viimane küsimus rahvusvahelisele spetsile.

Nagu iga algus on raske, nii ka vastasutatud ise-
seisval organisatsioonil tuli pörkuda raskustega. Nende esimeste raskuste võitmisel-ületamisel Voldemar Puhk osutaski teeneid, mida avalikkus tihti ei oska, ei mõista hinnata. Voldemar Puhk ei oodanudki kõrgeid kiidusõnu ega tänu. Ta tundis rõõmu sellest, kui nägi, et hakkasid ilmema tunnismärgid, mis lubasid eeldada peatset tõusvat arengurada. Selle arengu kiirustamiseks ta kasutas kõiki võimalusi, mida pakkus tema seisukoht seltskonnas ja ärimaailmas.

Sõbralik ja lahke, alati abivalmis — nii tundis teda, Voldemar Puhki, meie lai spordiringkond. Nüüd pole enam seda noorusliku tegutsemistahtega spordijuhti. Just siis, millal kogu elu on liikumas kuumas kevadrütmis, ajal, millal koostatakse tegutsemistormikalt tööplaan, — tema pidi lahkuma, lahkuma jäävalt ning jätma leinama rohkearvulise sõprade — noorte ja vanemate sõprade —, lohutamatu pere.

Voldemar Puhk sündis 11. detsembril 1891. a. Viljandis. Pärast alghariduse saamist ta õppis Riia Aleksandri gümnaasiumis, mille lõpetamise järele jätkas studiumi Peterburi ülikoolis. Ülikooli diplomitõi ta aga Tartu ülikoolist, kus lõpetas õigusteaduskonna.

Äriaral kadunu hakkas tegutsema varakult. Juba 1913. a. oli kaasomanikuks suurveski Puhk ja Poegade juures. 1918. aastal, Eesti vabariigi loomispäevil, oli Eestimaa tootlusvalitsuse liikmeks, edasi riigivaramuste ülevõtmise komisjoni esimeheks ning 1918.—1920. a. kaubandus-tööstusministri abiks ning kohustetäitjaks. Ajavahemikul 1919—1921 V. Puhk oli Eesti kindralkonsul Berliinis, ning selle järele ametnikuks Londoni Eesti saatkonnas. 1922. a. käis Eesti delegaadina Genua konverentsil.

Kodumaal oli kadunu juhtiv liige paljudes organisatsioonides. Kõikjal leidis ta võimaluse ohverdada end seltskondlikule tööle, mitte pealiskaudse huviga liikmena, vaid tahtelise teoinimesena.

Meie edurada sammuvale spordiliikumisele on ühe tõsise töömehe, spordijuhi, lahkumine aga eriti raskeks kaotuseks.

R. Mast.

„Ei, esialgu mitte. Korvpalli kõikjal harrastavad majanduslikult tugevamad ringkonnad, üliõpilased jne., kellel pallimängust pole tahet otsida leivatulu.“

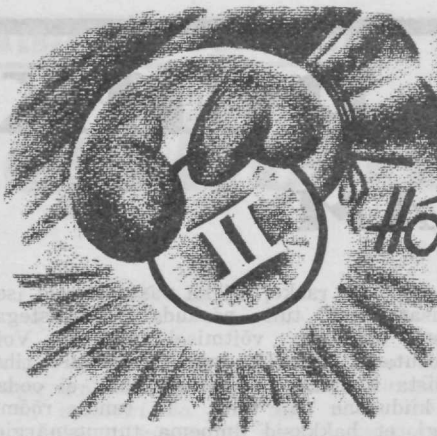
H. MIKKIN.

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

MILANOS

HÖBEDA VÖRRA RIKKAMAKS

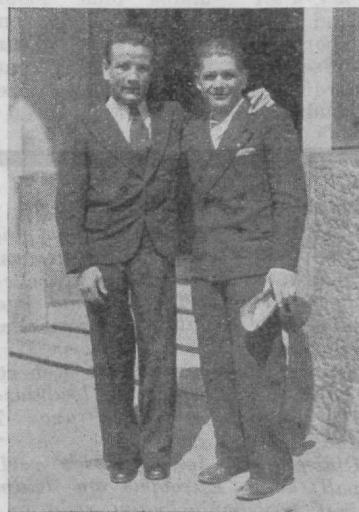
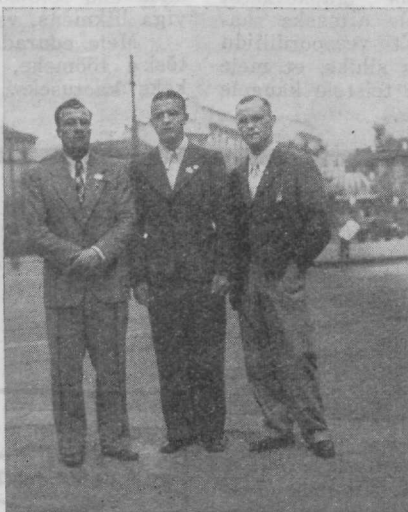
Eesti säilitas o m a p o s i t s i o o n i

Milanos oli eestlastel järjekorras viies start poksi-euroopavõistlustel, kui mitte kaasa arvata osavõtte olümpiaturniiridest. Milanoni käisid Eesti poksijad üksnes õppimas, kuid kui Berliini olümpial langes N. Stepulovile hõbemedal, siis Milanosse mindi juba teatud kohustusega — kaitsta vähemalt seni saavutatud edu. Kuivõrd selle kohustuse täitmisega tuldi toime ja kas Milanos võis märkida koguni suuremat edu, sellest on ülevaade juba saadud. Enne sama küsimuse analüüsimist siinkohal teeme sissejuhatusena Milano reportaashile pealiskaudse ülevaate startimisest varempeetud euroopavõistlustest.

Esimesena Eesti poksijaist astus Euroopa kõigi rahvaste kandilisse ringi Valter Palm, kes võttis osa euroopavõistlustest 1925. a. Stokholmis ja 1927. a. Berliinis. Edasi startis 1930. a. võistlustel Budapestis juba kaks eestlast — R. Kuura ja O. Valdman. Ainukordselt täisarvulise meeskonnaga sõideti välja 1934. a. Budapesti, kus meie meeskonda kuulusid H. Freimuth, K. Käbi, E. Seeberg, N. Stepulov, L. Nielender, N. Karits, A. Reino ja E. Adelman. Seega oli Eestist euroopavõistlustel

kokku startinud 11 meest, kuid vaatamata sellele, et nad sooritasid 12 matši, polnud ükski suutnud tuua Eestile ühtki võidupunkti ühegi matschi võitmiseks.

Milanosse suutis raskejõustikuliit saata neli poksijat, mis liidu seisukohalt oli rekord, sest kaheksa mehe saatmine 1934. a. Budapesti toimus peamiselt vaid TPK „kulude ja kirjadega“. Enne Milanot oli aga siiski rohkesti sekeldusi saadetavate poksijate kui ka esindajate küsimuses, nii et meeskonna koosseis suudeti kindlaks määrata n. ü. viimasel tunnil. See ei mõjunud kuigi soodustavalt edu saavutamisele Milanos. Pahe ei seisnud mitte selles, kas oleks pidanud saatma rohkem või vähem poksijaid, kuigi ka selle küsimuse kohta võiks sõna võtta, vaid selles, et ei olnud küllalt aegsasti teada, kes saadetakse. Varem teades, kes saadetakse, oleks ettevalmistus saanud olla parem. Ei vabanda ka see asjaolu, et treeningus ja ettevalmistusel oli nii-kui-nii kogu meeskond, s. o. vähemalt kaheksa poksijat. Suur vahe on aga ette valmistada mehi, kelle saatmine juba kindel, või mehi, keda treenitakse igaks juhuks. See käib juba treeningu psühholoogia hulka. Õpetus

Piltie Milanost. Pildil vasakul A. RAADIK koos tema pooli võidetud rumeenlase L. Gheorghiuğa. Keskul — Hollandi suurpoksija T. DEKKERS oma treeneri ja A. Raadikuğa. Paremäl — olümpiavõitja HARANGI ja poolakas VOZNIKIEVICZ.

Kullasepaari

Richard Lange

Raekoja t. nr. 5

Telefon 436-20

Asuf. 1903. a.

Soovilab suures valikus **spordiauhindu** ja **juubelikinke**. Alati saadaval **kalliskive; kuld, hõbe, kristallesemeid** ja **kelli** parimaist Schveitsi vabrikuid.

Hinnad väljaspool võistlust. Oma töököda.

sellest on, et tulevikus peab olema julgust juba aegsasti meeskonna koosseis kindlaks määrata, selles muudatusi tehes ainult paratamatuse korral.

Kui nüüd teha hinnangut meie poolmeeskonna esinemisele euroopavõistlustel, siis võib meeste saavutustega jääda rahule. Peaasi on, et on jõutud samm edasi edukuse sihis. Ka poksi kohta võib lausuda, et Milanos olid eestlased edukamad kui Berliinis. N. Stepulov „hõbetas“ üle oma Berliini medali. A. Raadik asendas punkti toomises E. Seebergi, kuid kui võtta arvesse, et A. Raadik välismaa hinnangu järele oleks tegelikult väärinud võitu oma vastase — Berliini hõbemedalimehe H. Tilleri — üle ja H. Freimuthi torredumatschi euroopameistriks tulnud A. Polusega, kas ei tähenda see siis sammu edasi?

Milanos startis 16 rahvast 86 poksiijaga. Täisarvuliste meeskondadega olid esindatud Itaalia, Tšehhoslovakkia, Saksa ja Poola, 7 poksiijaga — Rumeenia ja Schveits, 6 poksiijaga — Ungari ja Iiri, 5 poksiijaga — Belgia ja Daani, 4 poksiijaga — Eesti ja Rootsi, 3 poksiijaga — Austria, Soome ja Norra ning 1 poksiijaga Hollandi.

Euroopa rahvuste paremusjärjestuses vallutas Eesti täpselt sama koha nagu Berliinis. Eesti tuli Milanos kuueandaks, mis võrdub kaheksandale kohale Berliinis, sest olümpial oli meist eespool seisvate riikide hulgas kaks mitte Euroopa riiki, nimelt Argentiina ja USA.

Eesti kuundet kohta fikseerivad nii ametlik kui ka mitteametlik paremusjärjestus. Ametliku arvestuse järgi arvatuti punkte järgmiselt: iga võidetud matschi andis ühe punkti ning lisaks sellele tõi iga esimene koht 3 ja iga teine koht 2 punkti. See on õiglasem punktide arvestuse moodus kui ükskõik missugune muu, sest selle järgi leiab hindamist ka iga üksiku matschi võitmine, toimuigu see matsch siis ükskõik millises voorus. Selle arvestuse järgi sai Eesti kuus punkti, millest N. Stepulov tõi 5 (3 võitu ja lisaks 2 punkti teise koha võitmise eest) ja A. Raadik 1 punkt (1 võidetud matsch).

Üldine paremusjärjestus sel alusel kujunes järgmiselks:

1. Poola	25	punkti
2. Itaalia	22	„
3. Saksa	18	„
4. Ungari	14	„
5. Rootsi	10	„
6. Eesti	6	„
7. Rumeenia	5	„
8. Norra	5	„
9. Hollandi	4	„
10. Soome	3	„
11. Tšehhoslovakkia	2	„
12. Daani	1	„

Belgia	1	„
Schveits	1	„
15. Iiri	0	„
Austria	0	„

Euroopa paremusjärjestuses kuues koht, — see on vägagi tähelepanuvääriv, kui veel arvestada, et meist tahapoole jäi rida rahvusi, kes Milanos olid esindatud suurema (Tšehhoslovakkia, Iiri, Rumeenia, Schveits, Belgia ja Daani) meeskonnaga.

Poola tulekut Euroopa parimaks poksirahvuseks ei saa võtta nii väga suure üllatusena, kuna Poola on euroopavõistlustest järjekindlat osa võtnud suure arvu poksiijatega ja 1934. a. jaganud teist kohta. Poola pääses kaheksast kaalust kuuel vähemalt poolfinaalideni, misjuures edasi, s. o. kolme esimese hulka, pääsis neli poolakat. Osalt soodustas poolakaid siiski ka õnn ja kohtunike poolehoid, vastasel korral oleks esimeseks tulnud Itaalia.

Kui arvestada ainult kolme esimest kohta igas kaalus, hinnates esimest kohta 3, teist 2 ja kolmandat 1 punktiga, siis tuleks Euroopa parimaks võrdselt Poola ja Itaalia. Säärase arvestuse järgi oleks paremusjärjestus kujunenud järgmiselks:

1. Poola	10	punkti
2. Itaalia	10	„
3. Saksa	8	„
4. Ungari	7	„
5. Rootsi	4	„
6. Eesti	2	„
Hollandi	2	„
Rumeenia	2	„
9. Soome	1	„
Norra	1	„

Nii ühe kui ka teise punktide-arvestuse järgi jääb aga olümpia parim poksirahvus Saksa kolmandaks. Seda võiks tegelikult nimetada suuremaks üllatuseks kui Poola tulekut esikohale. Isiklikult aga usun, et näiteks maavõistlusel Saksa võidaks Poola. See asjaolu võiks olla veelkordseks tõenduseks, et euroopavõistlusel (samuti olümpial) sõltub väga palju loosiõnnest kui ka kohtunikest. Viimaste kohta peab ütleva, et nad tegid sakslastele paiguti rasket ülekohut. Meeleolu oli Saksa vastane ka publikus, kuigi vast lugejad kaldusid arvama, et kahe faschistliku riigi kodanikud peaksid üksteise vastu olema sõbralikumad.

Muuseas tahan puudutada kohtunike asja lähemalt. On küll muutunud juba tüütavaks kõigi suuremate võistluste puhul rääkida ikka kohtunikest ja nende väärrotsustest. Enne võistluste algust oli kongressil juttu ka matschide hindamisviisist. Ühed pidasid soovitavaks arvestada ainult tabavuste roh-

kusega, ilma et seejuures löögi mõjuvus tuleks arvesse! Teised aga pooldasid senist hindamisviisi. Nii tekkisid isegi leerid. Ja kohtunike tegutsemise järgi võistlustel võib ütelda, et paljud kohtunikud oskasid sihilikult toimida just selle järgi, et nimetasid isiklikku hindamisviisi oma lähtekohaks, kuidas matschi peaks hindama.

Olen varem tegutsenud kohtunikuna kahel suurel rahvusvahelisel esivõistlusel — Budapestis euroopavõistlustel 1934. a. ja Berliini olümpial, kuid nii erinevaid vaatevinkleid matschide hindamisviisis ja nii suurt väärtuste sadu nagu Milanos pole ma varem näinud.

Hinnangu Milanos nähtud Euroopa-poksile annab teises kirjutuses mu vend. Siinkohal aga toon veel Milano-võistluste auhinnaasaajate nimekirja.

Auhindu jagati Milanos igas kaalus neljale:

Kärbeskaal: 1. ja euroopameister Vilmos Enekes, Ungari. 2. E. Sobkoviak, Poola.

Kukk-kaal: 1. ja euroopameister Ulderico Sergio, Itaalia. 2. A. Osca, Rumeenia. 3. V. Huuskonen, Soome. 4. A. Czortek, Poola.

Sulgkaal: 1. ja euroopameister Aleksander Poulus, Poola. 2. Cortonesi, Itaalia. 3. G. Szabo, Ungari. 4. M. Gaspar, Rumeenia.

Kergekaal: 1. ja euroopameister Herbert Nürnberg, Saksa. 2. N. Stepulov, Eesti. 3. M. Facchini, Itaalia. 4. M. Kral, Tšehhoslovakkia.

Kergekeskkaal: 1. ja euroopameister Michel Murach, Saksa. 2. I. Mandi, Ungari. 3. O. Agren, Rootsi. 4. J. Sipinski, Poola.

Keskkaal: 1. ja euroopameister Henryk Chmielewski, Poola. 2. T. Dekkers, Hollandi. 3. B. Zorzzone, Itaalia. 4. H. Tiller, Norra.

Poolraskekaal: 1. ja euroopameister Luigi Musina, Itaalia. 2. F. Szymura, Poola. 3. L. Szigetzi, Ungari. 4. J. Johnsen, Norra.

Raskekaal: 1. ja euroopameister Olle Tandberg, Rootsi. 2. H. Runge, Saksa. 3. E. Nielsen, Norra. 4. F. Nagy, Ungari.

Sellele tabelile tuleb juure märkida, et kõige teenimatult tuli meistriks kärbeskaallane V. Enekes (mitte ära vahetada ta venna Enekesega, kes oli Los-Angelesi olümpiavõitja). See mees tuli meistriks üle kolme kaotuse! Selgesti oleks ta pidanud saama kaotused matschidel belglase Braedtiga ja itaallase G. Mattaga kuna kolmandat kahtlast matschi — poolaka Sobkoviaki vastu — siiski saab kuidagi

Kõige kaalude poksimeister Olle TANDBERG, Rootsi.

võtta kohtunike maitseasjana. Kuid kohtunikud tegid Enekesest meistri.

Kõige üllatuslikumalt, kuid täiesti teenitult tuli meistriks Rootsi raskekaallane Olle Tandberg. Ainult norralase E. Nielsen vastu kippus tal võit minema küsitavaks. Pärast eelmise euroopameistri G. Bärlandi siirdumist elukutseliseks on kõigi kaalude euroopameistri-tiitel ikkagi toodud Põhjamaile.

Berliinis auhindadele tulnutest kaitsesid oma positsioone ainult kolm meest: itaallane U. Sergio, kes tuli uuesti kukk-kaalu võitjaks, eestlane N. Stepulov, kes „hõbetas“ oma hõbeda ja sakslane M. Murach, kes Berliini hõbemedalilt ronis nüüd euroopameistriks. Kõik teised Berliini-mehed langesid kas madalamale auhinmale või ei tulnud üldse auhinnale (Matta, Kaiser, Harangi, Runge, Tiller ja E. Agren).

P. MATSOV

Dille Milano-sõidust. Vasakul — Eesti meeskond läbisõidul Valga jaamas. Seisavad vasakult: A. Reinke, N. Maatsoo, N. Stepulov, H. Freimuth, A. Raadik, ja P. Maisoo. Paremal — Rootsi meeskond enne ärasõitu Milanost. Ees seisavad FIBA esimees Söderlund, poolraskekaallane Per Andersson ja E. Agren, viimase taga kõigi kaalude meister O. Tandberg. Sõrensoni ja Anderssoni vahel Oscar Agren.

Kriitikat Euroopa poksile

Kui alustada oma meestest, siis pean märkima, et jäin nende esinemisega Milanos täiesti rahule. Olin seekord kolmandat korda poksi-euroopavõistlustel ja nendin, et iga järgmine kord on meie meestel läinud paremini. Kuigi see „paremini“ pole igakord taotud võidumetalitesse, siis vähemalt tehnilisest küljest on igal järgmisel euroopavõistlusel suudetud rohkem saavutada kui eelmisel.

Milles meie poksijad veel kodused ja teadlikud ei ole, see on tempo. Meil on Põhjamaade tempo, mis on midagi muud kui lõunas. Selle tempo all ma ei mõtle võistluse sooritamise kiirust, vaid kuidas korraldada oma атааке, millal suruda kõvemas tempos, millal lõdvemas. Osaliselt oleme seda tempot saanud juba õppida, nimelt sakslastelt, külaskäigul Saksasse ja sakslaste vastukülaskäigul. Suur prudus aga on, et meil pole läbikäimist Poolaga. Viimaselt meie poksijad õpiksid tempo alal väga palju. Maavõistlused Poolaga viiksid meie poisse tublisti edasi, kuid on väheusutav, et Poola nõustub poksi-maavõistlusteks Ees-tiga, kui tal on nii ohtrasti majanduslikult tasuvamaid pakkumisi Lääne- ja Kesk-Euroopast kui ka Skandinaaviast. Siiski võiks katsetada vähemalt Tallinn-Varssavi linnavõistlusteks kokkuleppe saamist, sest eraviisiliste jutuajamiste järgi näivad poolakad meiega nõustuvat.

Nüüd, üle Milano edasi peame rakenduma ettevalmistusele Tokio vastu. Rohkem välisvõistlusi lõunapoolsete rahvustega (sakslastega, poolakatega), suuremale hulga võimaldada rahvusvahelisi võistlusi, — need on, mis küpsetavad meie poisse Tokio vastu. Endastmõistetav peaks olema, et viimasteks olümpia-katseteks peaksid olema järgmised, 1939. a. Dublinis peetavad, euroopavõistlused.

*

Matschide hinnang kohtunike poolt toimus nii, et enam ei teadnud ka mina, kuidas hinnata matsche. Näiteks poolfinaali matschidel Enekes-Matta ja Kaiser-Sobkoviak, millel Peeter oli üheks punkti-kohtunikuks ja missugused otsustati kohtunike häältega 2:1, jäi mõlemal juhul vähemusse Peetri arvamine. Ometigi oli ta toiminud täiesti erapooletult. Tal ei jäänud muud üle, kui astuda rahvusvahelise liidu kindralsekretäri A. von Kankovszky juure ja paluda end kohtuniku ametist vabastada. Kindralsekretär aga lausus rahustavalt: „Olge täiesti julge, ainult teie otsustasite need matschid õieti.“

Muuseas pani mind kõige rohkem imestama see, et kõigist Milanos tegutsenud kohtunikest kõige rohkem määrati punktikohtunikuks Peetrit. Nii oli ta üheks hindajaks 16 poolfinaalmatschist kümnel, 11-st peetud auhinnamatschist seitsmel ja peale selle 12 korda eelringide matschidel. Kokku seega 29-al matschil. Ma ei tea, millele ta oli tänu võlgu selle suure usalduse eest, kuid arvan, et oldi niivõrd umbusklikud üksteise vastu, et lõpuks jäädi peatuma ühele garanteeritud erapooletule kustki Põhjamaalt. Igal juhul ei saanud ta kelleltki ega kustki vähimat etteheidet. Seda üllatuslikum oli mul hiljem Saksa poksiajakirjas „Boxsport“ lugeda, et Peeter olevat kesk võistlusi kohtunike hulgast diskvalifitseeritud! Milanos eestlaste vastu nii sõbralikult suhtunud sakslased olid aga Peetri ümber vahetanud soomlase Paajasega, sest tegelikult diskvalifitseeriti soomlane pärast seda matschi, millest „Boxsport'is“ oli

juttu. Peeter aga tegutses lõpuni, olles kohtunikuks veel Milano eelviimasel matschil, millel Musina tuli meistriks võiduga Szymura üle.

*

Mulle esitati küsimus, keda ma pean momendil Euroopa parimaks poksirahvuseks. Pean ütleva, et selle määratlemine ükskõik kel sõltub väga palju ta sümpaatiast ühe või teise võistlusviisi vastu. Minu arvates peaks poks olema säärane nagu on iirlastel. Võite küll naeratada selle üle, et sean eeskujuks neid, kes Milanos olid Euroopa poksiringi punasteks laternateks, kuid see ei muuda mu veendumist. Iirlaste puuduseks oli harjumatus võistlustempoga, muidu ei oleks nende rusikatel auhindade võitmise suhtes nii halvasti läinud. Nad poksisid otstarbekohaselt, kuid nad suruti sõna otsekoheses mõistes vastu nõõri. Iirlased ei olnud harjunud, et vastane peale rusikate tungib peale ka rinnaga, kehaga. Kehaga nõõridesse või nurka surutuina iirlased ei saanud vastata.

Kuid iirlaste vooruseks oli peale kõige muu suur oskus nurgast välja tulla. Nad tegid seda sukeldustega. Eriti meister selle peale oli kukk-kaallane F. Kerr. Näiteks matschil itaallase U. Sergoga, kes temast tunduvalt lühem, misugune asjaolu peaks pikemale poksijale olema suureks takistuseks sukeldumisel, sukeldus Kerr ikkagi nurgast välja. Hiljem meistriks tulnud Sergole kaotas Kerr oma esimesel matschil äärmiselt napilt.

Iirlaste kurblooluseks oli üldse see, et nappide kaotustega nad kõik langesid välja juba esimeses voorus. Kaotasid küll üle noatera, kuid siiski edasi võistelda ei saanud. Raskekaalus tehti neile pealegi veel ülekohut. Ungarlase F. Nagy vastu oli Iiri raskekaallane Lydon tegelikult parem. Lugesin isiklikult et ta tabas kaks korda rohkem, kuid kohtunikud andsid võidu siiski kontinendi mehele.

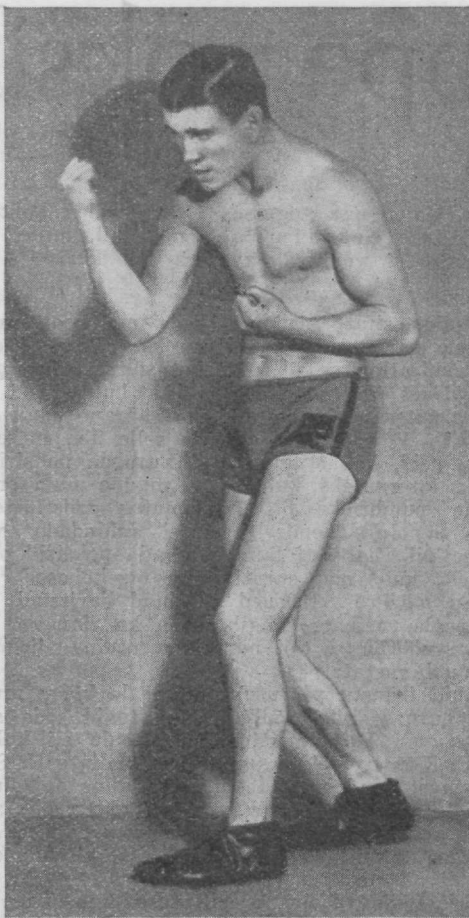
Ebaõnne suhtes võib iirlasi võrrelda daanlastega. Viiest daanlasest kolm langes välja kohtunike väärtustega, ülejäänud viis aga välja purunenud külm.

Järgmised euroopavõistlused peetakse iirlaste kodus. Loodan, et siis võidakse veenduda iirlaste poksitubliduses.

*

Polnuks kohtunikud sakslaste vastu sihilikud, siis, minu arvates, oleks Saksa platseerunud eespool kolmandat kohta. Üldiselt peab kinni naelutama, et kolmel Milanos esimeseks tulnud poksirahvusel, s. o. Poolal, Itaalia ja Saksal, oli võrdselt raudu tules — nad kõik esinesid täisarvuliste meeskondadega. Kuid ühel vedas rohkem ja teisel vähem, mille tõttu kujunes paremusjärjestus, mis ei vastanud nimetatud poksirahvuste tegelikkudele võimetele.

Poola tuli üldvõitjaks. Poola on vähemalt viimase aastakümne vältel kõigil euroopavõistlustel käinud täisarvulise meeskonnaga, kaasas oma kohtunikud, ajakirjanikud ja 30—40 huvireisijat nagu Milanoski. Enne olid poolakad toonud kõige kõrgemalt ainult teisi kohti, kuid Milanos neil õnnestus esmakordselt tuua ka meistritiitel, kaks koguni. Mõningas mõttes võrdlen poolakaid prantslastega. Viimased olid poksijaid saatnud peagu kõigile olümpiatele, kuid alles Berliinist osutus neil võimalikuks ära tuua esimene kuldmedal, koguni kaks. Berliini olümpiavõitja prantslane Despeaux' eemalejäämise tõttu asendas Milanos keskekaalu võitjat poolakas — H. Chmielevski.

NIKOLAI STEPULOV,
meie edukaim poksija. Olümpia ja euroopavõist-
luste teine kergekaalus.

Oli juttu Poola poksitreeneri Stammiga. Ta avaldas, et Poola poks on palju kannatada saanud välistreenerite tõttu. Olgu välistreener kui hea tahes, jääb ta ikkagi võraks, tal pole seda hinge, kokkusulavust, et oma hooeluseid välja arendada võimalikule kõrgusele. Poolas on olnud treeneriteks ameeriklasi, inglasi ja sakslasi. Oma ebaõnnestumist Berliinis panevad poolakad oma viimase, sakslasest treeneri arvele. Nüüd on Poolas loobutud välis-
treenerite impordist.

Poola poksiks kui niisuguses pole õieti mingisugust iseäraldust. Kuid ta on otstarbekas, puudub ungarlaste eputav plastika. Sakslastega võrreldes poolakad kombineerivad tunduvalt paremini.

*

Saksa poksi kohta pole midagi lisada sellele, mis oli kirjutatud pärast olümpiat. Sakslaste poks Milanos oli kuidagi peatu. Mitte, et mehed oleksid pea kaotanud, vaid nad poksivad nagu automaadid, ilma et oleks olnud erilist kombineerimist. Tormati peale ka kehaga ja löödi, kui aga vastane ette juhtus. See pole üteldud saksa poksiviisi halvustamiseks, sest sakslased on sellega läbi löönud ka olümpial, kuid nauditav nende poks ei ole.

Saksa parimateks momendil hindan Pietschi, Murrachit, Nürnbergi ja Runget, kuid ükski neist ei ole võrreldav Pürschiga, keda nägin 1930. a. Budapestis ja kes oli tehniliselt väga tore poksija. Saksa poksikool on kaldunud teistele roobastele.

Itaalia on nõrgem kui Saksa ja Poola. Sakslastest on itaallased järel võistlustempolt, poolakaist aga taktikaliselt. Mis aga itaallasi edasi viib, on nende suur võistlustahe. Ka sakslastel on suur võistlustahe, kuid rohkem masinlik ja seega mitte võrreldav itaallaste omaga. Toon itaallaste võistlustahetest järgmise näite:

Keskkaallasel Zorzenonel löödi ühel matschil, mille ta küll siiski võitis, kulum niivõrd lõhki, et see tuli klambritega kinni tõmmata. Kes aga arvas, et Zorzenone sellepärast alla vannub ja järgmisele matschile ei ilmu, see eksis. Mees lasi järgmise matschi eel klambrid välja võtta ja ilmus ringi veel suurema võistlustahetega. Muidugi löödi kulum kohe uuesti lõhki, kuid mees ei hoolinud sellest.

Parimateks itaallaste hulgas võib pidada Facchinini ja Musinat, kes väga hästi oskasid teha kontralööke vahele. Kukk-kaallasel Sergol oli väga suur tempo. Mees tuli kaalu võitjaks selgemini kui ükski teine. Ma ei looda eksida, kui ütlen, et kõige suurem tulevik Milanos nähtud itaallastest on ees noorel raskekaallasel N. Lazzaril. See mees paneb endast kunagi rääkima.

Ungarlastest, kes veel mõni aasta tagasi olid Euroopa parimad, on jäänud vari endisest. Enam-vähem saab veel välja tõsta Enekest ja Mandit, kuid teistest pole palju rääkida. Seevastu näib rumeenlastest tõusvat tuleviku poksirahvus. Rumeenlasi on varemadel euroopavõistlustel järjekindlalt tulnud kolmandatele kohtadele ja ka seekord ei jäänud nad medalita ja punktideta. Kiired ja tugevad poksijad, kellel hinge. Kergemad kaalud, kuid ka poolraskekaal on väga head. Koolilt meenutavad rumeenlased itaallasi ja prantslasi, rohkem siiski viimaseid.

Tschehhid jätsid kuidagi kahvatu mulje. Näib, et nende poks pole veel välja kujunenud. Sedasama tuleb tahes-tahmata keelele ka austerlaste kohta.

Tulles skandinaavlaste juure pean ütlema, et rootslastelt ma ei lootnud nii häid tagajärgi. Rootslased on kiirust, lööki ja midagi inglaslikku. Norrat esindas ainult kolm meest (kolmes raskemas kaalus), kes kõik tulid nelja esimese hulka.

Soome oleks võinud esineda siiski suurema arvu meestega, see oleks aidanud kaarte segada ja heal juhul endale rohkem punkte noppida. Nüüd tuli ainsana „medalile“ V. Huuskonen, millega on jätkatud Los Angelesist alanud komme, et vähemalt üks soomlane on kolme esimese hulgas. Isiklikult usun, et O. Lehtisel oleks olnud häid väljavaateid oma kaalus (kärbeskaal), kui mees poleks oma esimest vastast, kelleks oli itaallane Matta, üle hinnanud. Julgustasime koos vennaga teda küll, kuid mees ei saanud endast jagu.

*

Nüüd tuleme Prantsuse juure. Viimane puudus Milanost, vist poliitilistel motiividel. Kuid ilma Prantsuseta tekkis nagu mingi tühi koht. Despeaux ja Michelot olid Berliinis näidanud väga head poksi ja, võis vähemalt arvata, Milanoski poleks nad nõrgemad olnud. Samuti on kahju inglaste eemalejäämisest, kuigi Berliinis läks inglastel väga halvasti.

Berliinis hindasid eestlased parimaks tehnikapoksijaks Prantsuse keskkkaallast Despeaux'd. Kui nüüd küsida, keda selleks pidada Milanos, siis esialgsel vaatlemisel võiks küsimuse alla tulla mitu meest, kellest ainult üks tuli europameistriks. Nimetaksin kandidaatidena itaallast Ulderico Sergot, iirlast F. Kerri, sakslast Willi Pietschi ja hollandlast Tin Dekkersi. Kuna aga valida tuleb üks, siis nimetan Milan parimaks tehnikapoksijaks Tin Dekkersi.

T. Dekkers jäi keskkaalus teiseks, kuid esikoha võtsid talt mitte H. Chmielevski, vaid kohtunikud. Polnuks seda väärotsust, siis Hollandi oleks võitnud sajaprotsendiliselt, sest ainsa hollandlasena oli Milanos Dekkers. Eksisin siiski: mitte ainsa hollandlasena,

vaid ainsa Hollandi startiva poksijana, sest Dekkersil oli kaasas ka ta hollandlasest treener. Muuseas on Dekkers enne Berliini olümpiat võitnud prantslase Despeaux! See on lisatõenduseks mehe suurte võimete kohta.

*

Lõppeks jälle, tulles Eesti poksijate juure, neil oli õnne ja ebaõnne segamini. Õnneks oli see, et Stepulov võis finaali rauda seda teed mööda, millel ei olnud ees kaalu favoriidid E. Äkren, Harangi, Facchini ja Nürnberg, kes üksteist välja lülitasid. Kuid ebaõnne oli Stepulovil sellega, et vigastas oma käe matschil rumeenlase Gheorghe Jacobiga. See asjaolu röövis ette kõik lootused meistikstulekuks. Stepulov poksis siiski kangelaslikult ka haige käega ega alistunud valu pärast.

A. Raadik oli õnetuselapseks. Tema matschi kohta norralase H. Tilleriga imestab „Boxsport“, kuidas kohtunikud oskasid lugeda rohkem punkte norralase kasuks. Kommentaare ma ei lisa. H. Freimuthil jäi üks löök puudu esimesel roundil. Juba groggy olnud A. Polus oleks siis langenud knocki, millega Freimuthil olnuks schansse edasirajamiseks. A. Reinkele jäi poolraskekaal raskeks, kuigi enne Milanot uskusin Reinkele olevat kõigest neljal rohkem lootusi. Mis puutub sellesse, kas kojujäänud neljal poksijal oleks olnud väljawaateid kaasasõidu puhul, siis ma ei ütle ei ega jah. Edu oleks sõltunud suurel määral loosiõnnest.

Materjalidena edaspidiseks märgin lühidalt meie meeste matschid.

Sulgkaalus H. Freimuth oli 1. roundil poolaka A. Poluse vastu knocki-võidu lävel, teine round läks tasavägiselt ja kolmandal riisus Freimuthi tegeliku paremuse kohtunikult märkuse saamine löögi eest peaga. Võidu sai poolakas hääletega 2:1. Kergekaalus N. Stepulov esimesel matschil võitis suuresti belglase Hanneuse'i, teisel lülitas välja rumeenlase Jakobhi, kolmandal sai tehn. knocki-võidu 2. roundil tschechi Krali üle, kes oli vigastanud kulmu, ja finaalis kaotas sakslasele H. Nürnbergile. Keskaalus A. Raadik võitis rumeenlase L. Gheorghiu ja kaotas norralasele H. Tillerile hääletega 2:1. Poolraskekaalus A. Reinke kaotas meistriks tulnud itaallasele L. Musinale.

N. Maatsoo.

Neli, kes läksid Euroopai võimaa:

H. Freimuth, N. Stepulov, A. Raadik ja A. Reinke.

Poksikirsse Milanost

Milanot võis nimetada kirsside linnaks, sest euroopavõistluste ajal oli parajasti kirsside küpsemise aeg. Kuid milline kontrast: all linn täis kirsse, kuid linna kõrval kõrgetel mägedel käisid inimesed suusatamas. Ka Milanos oli süiski veel niivõrd kevadine aeg, et lumi mägedel polnud veel sulanud. Võis linnas kott kirsse selga võtta, et minna suuskadel mägedele neid sööma.

*

Kohtunike ja publiku nooled Milanos olid sihitud sakslaste vastu, keda igat moodi püüti konkurentsist välja lülitada. Kuid sakslaste ja eestlaste vahel oli vahakord kõige sõbralikum. Milanos oli ju ka sõber H. Jähnke, kelle tiisedat kaju mäletame Tallinnast Saksa koondusmeeskonna külaskäigu ajast. Koos Jähnkega oli Milanos veel umbes 100 huvireisijat, kellest suur osa oli Jähnke kodulinnast Stettinist. Sakslased ergutasid eestlasti igal matschil. Ka olid nad esimesed protestima, kui kuulutati Raadikule väär kaotus.

*

Finaalpäeva hommikul pöörduti Eesti esindaja P. Matsovi poole küsimusega, kas N. Stepulovi välispass on korras mehe sõiduks Ameerikasse! Peeter vastas, et kui on vaja, küll siis on korras.

Võis arvata, et kohtunikud bloki loomisega sakslaste vastu oleks Stepulovi tunnistanud võitjaks sakslase Nürnbergi üle ka siis, kui Stepulov oleks napilt kaotanud. Stepulovi haige käe tõttu sai aga sakslane suure võidu, mille vastu ei suutnud ka kohtunikud. Kohtunikeks Stepulov-Nürnbergi matschil olid üks itaallane, üks poolakas ja üks ürlane.

Nü ligidal oli Stepulovile Ameerika-sõit...

*

Ametlikult ei olnud prantslasi euroopavõistluste osavõtjate hulgas, kuid üks poksija oli süiski kohale sõitnud Lõuna-Prantsusmaalt. Selleks oli keskaallane Bruno Zorzenone, kes Milanos sooritas oma esimese poksidebüüdi Itaalia pinnal.

Kuigi Zorzenone on sünnilt itaallane ja Itaalia kodanik, elab ta süiski Prantsusmaal, kus ta nimeks pole Zorzenone, vaid Giorgenone.

*

Puccini teatris, kus võistlused peeti, oli ringi lähedale üles seatud hüglstopper. See oli umbes 1½-m diameetriga ja proshektorist valgustatud. Ringis oleval poksijal polnud kuigi raske alati järele vaadata, kui palju aega veel puudub roundi lõpust. Eriti aga rad olid hüglstopperit kasutama ungarlased. Kaks minutit nad varitsesid ja hoidsid end tagasi, kuid kolmanda minuti alates kukkusid ügedalt atakeerima. Mõni mees knock-downi vajudes jälgis käsipõskil stopperi osuti liikumist, et ise lugeda, millal paras aeg üles tõusta, et mitte end lasta välja lugeda.

Stopperi kõrval näitas teine seadeldis peetud roundide arvu. Mõlemad need seadeldised on õieti mõeldud ehuktseliste matschideks, kuna asjaarmastajate võistlustel pole õieti lubatud stopperi väljapanemine.

Nüüdsel helifilmi ja raadio ajajärgul oli Milanos suureks imeks, et seal ei filmitud isegi finaalvõistlusi. Itaallased ei osanud ära kasutada head võimalust õp-filmide saamiseks.

Neli n. ü. kiviaegset poksijat oli Milano ringis. Üheks oli Gyala Szabo, kes 1930. a. tuli kukkaalu euroopameistriks, kuid nüüd suutis tulla sulgkaalus kolmandaks. Iganevasse generatsiooni kuulus veel poolraskekaallane Lajos Szigeti, ka endine euroopameister. Mõlemad on ungarlased. Sellega, et Ungaril pole välja tuua võrskemaid mehi, ongi palju seletatud, miks Ungari oli Milanos vari endisest. Kolmanda „kiviaegsena“ oli ringis austerlane Josef Weilhhammer, kuid kõiki üle trumpas Daani poolraskekaallane Peter Jörgenson, kes on 33-aastane. Välimuselt näis ta veel vanemana — harvad valged juuksed peas. Saatust tahtis, et ka sellele poksiraugale tehti ülekohut. Matschil poolaka Szymuraga oli ta ülekaalus, seda mitte aga kohtunike silmis.

Iiri meeskonna peaesindajaks oli mees, kes elukutselt preester. Usklikele tundub kindlasti võõrastavana, et patuseimaks ja jumalavallatumaks nimetatud spordiala hooldajaks iirlastel oli just võimaliku seisuse esindaja. Seejuures preester ergutas oma poksijaid innukama kisaga, kui ühegi teise rahvuse peaesindaja. Kuid ega jäänud tulemata ka „jumala vits“: kõik iirlased kaotasid juba oma esimesel matschil.

Rootsi ajakirjanduse hinnangul oli Milano-võistluste toredaimaks matschiks Raadik-Tiller. Eestlast

kuidetakse väga kõrgele ja imestatakse, mis alustel kohtunikud leidsid õigustuse võitjaks kuulutada Tilleri.

Rootsi ja Norra ajakirjanduse vahel on kujunenud „sõda“ Tandbergi-Nielsen matschi pärast. Norralased heidavad ette, et Tandbergi meistriks tulek oli teenimatu, sest tegelikult olevat finaalis parem olnud norralane. Rootslased, mõistagi, vaidlevad vastu ja omapoolt süüdistavad norralasi, et viimased lubasid Tilleril vastu võtta ebateenitud võidu matschil Raadikuga.

Muuseas kavatseb Nielsen lähemal ajal loobuda tegeportimisest. Lahkumismatschi tahab ta revanschina pidada Tandbergiga. Norralaste poolt on see matsch nähtud ette pidamisele Oslos, misjuures matschi erapooletuks kohtunikuks oleks üks daanlane. Rootslased aga lausuvad, et ega Tandberg rumal ei ole säärustel tingimustel matschi pidamiseks, kui juba ette teada on, et daanlased sümpatiseerivad norralastele. Rootslaste arvates peaks erapooletu kohtunik kutsutama kas Soomest või Eestist ning Nielsen kohus olevat tulla võistlema meistri kodupinnale, mitte aga ümberpöörduvalt.

Pääsmete hinnad Milanos olid 8—60 liiri õhtu pealt. Meie rahas tähendab see ümmarguselt 1½—12 krooni. Katsutagu sääraseid pääsmete hindu määrata ka Eestis. Ametlikes bulletäänides oli kallim hinnalise pääsmena välja kuulutatud küll „ainult“ 40 liiri (8 krooni), kuid kassades oli välja riputatud suuremad hinnad.

Poksi-euroopavõistluste kohta vist esmakordselt jäi ühes kaalus osa auhindu väljaandmata, kuna auhindade ei leidnud võistlejaid. See juhtus kõrbeskaalus, milles Berliini olümpia kuldmedalimees W. Kaiser ja hõbemedalimees G. Matta ei leidnud endil seisuse kohane olevat võistelda euroopavõistluste kolmanda auhinna pärast. Kumbki ei ilmunud ringi.

Mitmel pool ajakirjanduses on aga tõlgitsetud, et ainsaks loobujaks olnud Kaiser, ja määratakse kolmas auhind itaallasele. Sellega saab Itaalia ühe punkti juure. Tegelikult on aga Itaalia ja Poolal kolme esimese auhinna järgi võrdset 10 punkti. Kuna aga võrdsete meistrikohtade kõrval Poolal teisi kohti üks rohkem, seis Poola tuleb ka selle arvestuse järgi Euroopa esimeseks poksirahvuseks.

I kl. reisijate ja kaubaaurik

„Ruhno“

kpt. Nairis

Stokholm-Haapsalu-Kuivastu-Pärnu-Riia liin. Väljub Stokholmi suunas Pärnust iga teisipäeval kell 8,30, Kuivastust kell 14,00, Haapsalust 19,00 (kooskõlas Tallinna kiirrongiga kell 15,55), saabub Stokholmi igal kesknädalal kell 11.

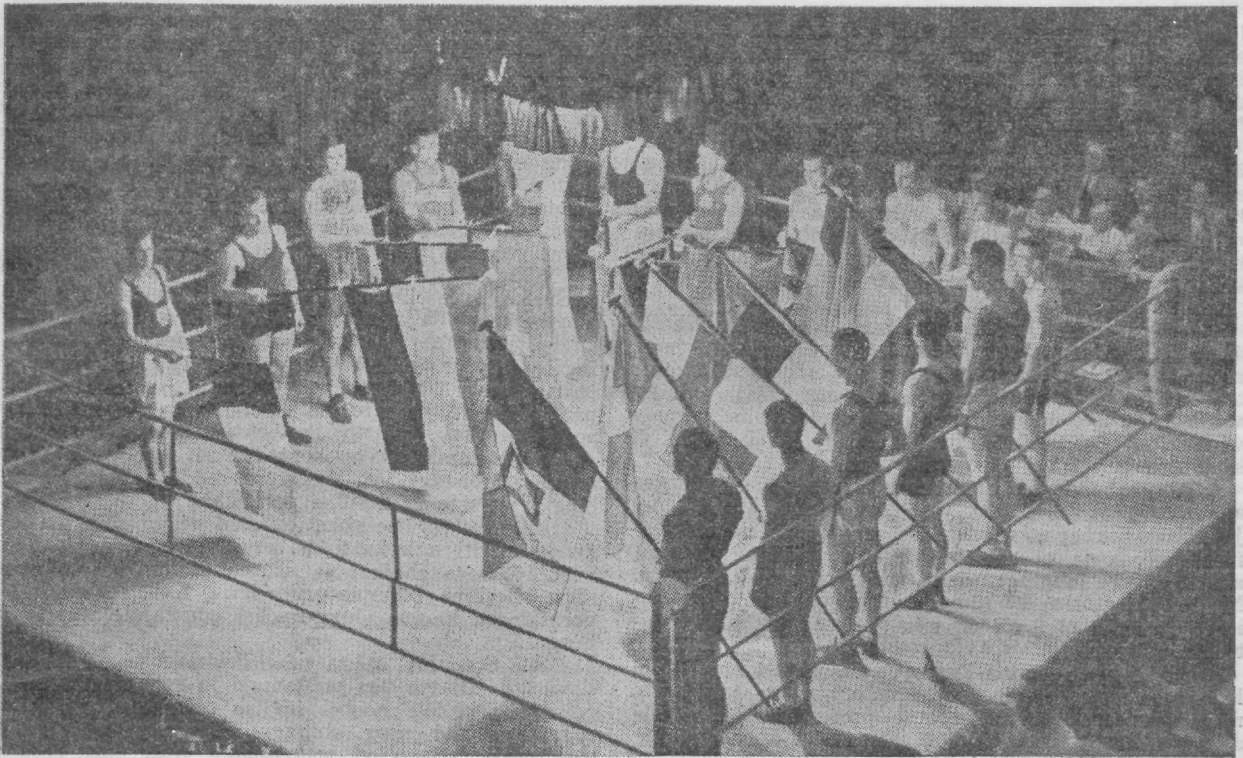
Väljub Riia suunas Haapsalust iga reede kell 11,30 (kooskõlas Tallinna kiirrongiga kell 8,50), Kuivastust kell 14,30, Pärnust kell 22,00. Saabub Riiga igal laupäeval kell 7,00.

Laevaühing

G. SERGO & Ko

Sadama, Boikovi sild 1.

Telefonid: 314-40 ja 314-85.

Euroopavõistluste avamisseremoonia Milanos oli väga lihtne. Ainsa pidulikkusena toimus osavõinud rahvuste lippude defileerimine, mida näitab ülaltoodud pilt.

Mõnda Milanost

Vaadatakse mitme pilguga ühele ja sellele samale asjale. Mitte et see nii võib olla, vaid see peabki nii olema. Kui järgnevatel ridades asun Milano poksi-euroopavõistluste vaatlemisele, siis on täiesti mõistetav ja tarvilikki, et ajakirjaniku vaated võivad olla mitmeti erinevad, näiteks Peeter Matsovi kui esindaja ja kohtuniku, Nigul Maatsoo kui treeneri ja Nikolai Stepulovi kui võistleja ja võitja omadest.

Ajakirjanik on arvamiste kokkuvõtja, sündmuste arvustaja ja erilismate tähelepanekute tegija.

Võrreldes Berliini olümpia-poksiturniiriga valmistasid Milano euroopavõistlused väikese pettumuse. See pettumus peitub mitte võistlejate väiksemas koguarvus ega ka maschide suhteliselt vähemakvaliteedilises sisus, vaid hoopis muus. Nimelt selles, et publiku osavõtt võistlustest ei olnud küllalt rohke, ja selles, et organisatsioon osaliselt lonkas. Berliini olümpia-poksiturniir kahe viimase teguri suhtes mõjus otse ideaalsena. Nüüd tagantjärei ilmneb see järjest suureneva selgusega.

Meie kujutluses euroopavõistlused poksis või maadluses on oma võistluslikult kvaliteedilt peaaegu võrdsed maailmameistrivõistlustele või olümpiamängudele vastavate erialade osas. Kuna aga erialade euroopavõistlused on omaette iseseisvad spetsiaalvõistlused, siis annab see põhjust uskuda, et need sellistena, ühekoiteliste romaanidena, leiavad autoritelt, illustreerijatelt ja kirjastajatelt veelgi viimistletumat väljatöötamist kui seepolest lugu on olümpiamängudega, kus kõik kuhjatud üksteise otsa, mille all üksikosade terviklus tahes-tahtmatult peab kannatama.

Peeter Matsovil oli tuline õigus, kui ta rahvusvahelise poksiliiidu juhatusliikmele soomlasele Viktor

Smets'ile vist äkilise rabamisega Milanos ütles, et meie võime ka korraldada niisuguseid poksi-euroopavõistlusi. Smets olevat jahmatanud ja kõige esimeseks esitanud ta vastuküsimuse, kas on teil siis niipalju publikut? Sellele vastuseks tõi Peeter näitena aprillis „Ars'is“ sakslaste ja lätlaste osavõtul peetud rahvusvahelised võistlused, mis publiku elaval osavõtul vältasid neli päeva. Milanos euroopavõistlustel poksite 5 päeva ja on lähedasti arvata, et meil euroopavõistluste puhul 5 päeva oleks veel paremini tõmmanud kui miljoni elanikuga Lombardia pealinna.

Maadluse alal olemegi jõudnud euroopavõistluste korraldamiseni, milks siis ka mitte poksis? Tõesti, miks? Eitavaks vastuseks põhjust nagu ei oskaks üldsegi leida. Vaid hoopis enam kohalolevana tunduks vastus: aga muidugi, kindlasti 1939. aastal, ja kui siis mitte, siis seda kindlamini 1941. aastal. 1939. a. euroopaesivõistlused (poksi-euroopavõistlusi peetakse iga kahe aasta järele) on aga juba ära antud Iirile ja Dublinile, nii et meie kahjuks enne 1941. aastat ei saakski neid endale.

On veel küsida, milks siis poksi-euroopavõistlused küllalt ei tõmba Milanos, kus ometi 1 miljon elaniku, ja kus võistlusruumis, Puccini teatris, on kohtasid üksnes 2000-le pealtvaatajale. Pealegi on itaallased kõigiti kõvad poksiijad, oli see isegi ette arvatav, et nad saavutavad paar meistritiitlit. Vastuseks võib ühte ja sedasama sõna korjata tuhat korda. See vastusõna on „purs“, mis oma inglise ja ingliskeelse päritolu juures tähendab mitte-midagi muud kui „puhtaid“.

„Purs“ ehk „puhtad“ on üks nimetustest asjaarmastajatele, omatöörspordlastele. Itaalias, elukutse-

liste jalgpallimeeste, elukutseliste jalgrattasõitjate ja elukutseliste poksijate maal rahvas ei usu, et midagi head võiks tulla Naatsaretist. „Purs“ Itaalias tähendab umbes sedasama, kui üleolevalt ja umbusklikult hääldata „phhh!“

Säärane suhtumine amatööridesse ilmnis mitte üksnes Milanos, vaid veelgi drastilisemalt maadluseuroopavõistlustel Pariisis, kus tsirkus päevasteks võistlusteks pealtvaatajatele oli suletud ja kus õhtul, kui mõningat mõtet oli maksulisi pääsmeid müüa, samuti haigutas võistlejatele vastu pealtvaatajatest hõre ja kohati tühjust koguni haigutav amfiteater. „Purs!“ „Phhh!“

Prantsuse ja Itaalia suurlinnade spordipublik on ära hellitatud suurtest võistlustest, seejuures veel enam aga rikutud elukutseliste spordiga, sagedasti seoses olevas kõdist, näitlemisest ja sensatsioonist. Maitsvamaks on sellele publikule muutunud kolm viimast võistlust ja üleühtisemat rooga, kuna lihtne ja seejuures toitvamgi jäetakse puutumata.

Põhjamaadel on amatöörism veel endiselt kõrges aus ja endisest vahest ehk veel kõrgemaski, kuid Lääne- ja Lõuna-Euroopas vaadatakse amatööridele nagu külänäitlejale, keda ei saa kunstnikuks pidada. Mõnedel aladel on see muudugi teisiti, seda eriliste olude tõttu. Ning ka seetõttu, et nimetatud aladel kas professionistide üldse ei ole, või on siis professionistid ja amatöörid läbisegamini üks ja seesama.

Lääne- ja Lõuna-Euroopas on järjest enam läbi löönud see arusaamine, et amatöörism on taimelava, mis oma paremikuna kasvatab professionaale. Meie oleme praegu sellest kaugel, jättes siin kohal puudutamata selle arusaamise head ja vead.

Kui meie, ütleme, saame enda korraldada 1941. a. poksi-euroopavõistlused, siis alles pärast publiku-küsimust tuleb meil järjekorda poksijate eneste küsimus. See tuleb teises järjekorras küsimusesse seepärast, et meil praegu on rahvusvaheliselt küllalt korralik poksi-esindusmeeskond mingi aja kestes on võimalik selle võimete täsedust veelgi tõsta.

Meie poksil tema arenemise rahvusvahelises suures mõõdupuus on praegu kolm etappi. Esimeseks olid Budapesti 1934. a. euroopavõistlused, teiseks Berliini 1936. a. olümpiaturniir ja kolmandaks nüüdsed Milano 1937. a. euroopavõistlused.

Budapest oli esimeseks katsejäneseks. Nendel euroopavõistlustel ükski meie täisarvulisest meeskonnast ei pääsnud esimesest ringist kaugemale. Berliin osutus äkilisenagi tunduvalt tõusu: kahest mehest üks pääsis teise ringi, teine tungis koguni finaali! Milano lühikese ja kuiva kokkuvõtteks öeldult ei ilmutanud mingit reaktsiooni Berliini-tõusule, vaid aina kinnitas seda. Neljast mehest üks pääses jällegi teise ringi ja teine senist kinnitades tungis jällegi finaali.

Milano euroopavõistlused võisid osale meie spordirahvast tunduda mõrudatena vast seetõttu, et loodeti juba liigagi palju. Näiteks, kui meele tuletada seda, et suure vaimustuses vaadati Raadikule kui kogemata kaduma lastud minna olümpiavõitjale ja kui seda kindlamale euroopameistrile. Nüüd aga selgus kõige veenvamalt, et Raadik ei ole veel küllalt küps „punside“ suurmeistriks. Ja ta ei saagi seda praegu veel olla, kuna tal on veel küllalt aega ees. Raadiku puhul tuleb unesti ja kõige tungivamalt soovida, et mehi nii kõhku ei tehtaks „olümpiavõitjateks“ ja „euroopameistriks“, unustades, et ka mujal on mehi, kes vähemalt niisama kanged.

Milano euroopavõistlustest osa võtnud poksijate kohta tuleb kõige esmalt öelda, et võitlejad oma enamikus olid füüsiliselt väga tugeva konstruktsiooniga ja seejuures läbi ja läbi „fit“ mehed, kes läbi teinud kõige kõvema treeningu.

See asjaolu vajutas oma pitsari kõigile matschidele, mis aga ei tulnud kasuks vaatepildi esteetilisele kaunidusele. Juba Berliinis võis märgata, et poks „noble artina“, noobli kunstina on surnud. Vähe, väga vähe

kaunit distantipoksi sirgebega, seda enam aga sluggerite löömingut silmale vähepakkuva infightinguga. Berliinis ilmnis, et inglise poks, s. o. distantipoks noble artina on surnud. Maailma ringides valitseb ja võidutseb amerikaniseerunud poks, armutu vahetpidamatu löömine, infightingu seeriad ükssteise otsa. Vähe on aega, üksnes kolm roundi, löö niipalju kui iganes jõuab, ringi ei ole tulnud selleks, et „ümber“ vaadata ja harvade kaugelaskudega oma vastaseid tulistada. Sellisena võiks kokku võtta uut, ainuvalitsevat poksivõistlust.

Säärasel poksikunstnikul, nagu seda on Soome kärbeskaallane Lehtinen, ei olnud suurte sluggerite hulgas kuigi palju chansse. Lehtinen esitas kaunist, kuid seejuures paratamatult aeglase tempoga inglise distantipoksi, kuid mis sellega teha itaallase Matta vastu? Matta oli jõulisem, sooritas kiireid pantriühpeid ja purustas hoolimatult Lehtise habrast portselanipoksi. Matta ja Lehtise näol oli eurooparingis vastamisi kaks kontraststiili nende puhtamal kujul. Mõistagi, et Matta raskest sluggeri haamrilöögid purustasid Lehtise portselani.

Hiilgavat inglise poksit esitasid peagu kõik iirlased, nendest eriti aga kukk-kaallane Kerr. Säärast liikuvust, säärast tehnikat ja säärast vaimukust ei olnud näha Berliini olümpiaturniirilgi. Kuid tulemus — paratamatu kaotus sluggeripoksi edustajale itaallasele Sergole.

Meie Stepulovi kohta tuleb öelda, et ta oli nii Berliinis kui Milanos üks puhtamaid ja kenamaid tehnika-poksijaid, kellele noobel inglise poksistiil on loomupärane. Kuid noor slugger Nürnberg tegi sellele lõpu peale. Usun, et sellesamaga oleks oma Milanovormis tulnud toime ka Erik Ägren, või Arrigo Ägren, nagu nimetasid seda rootslast itaallased.

Milanos valitses ringi suur jõulisus, vägev füüsilise vormisolek ja tempo, ning veel kord tempo. Ilma pörgulist tempot tarvitamata tundus iga võistleja juba ette olevat „müüdnud mees“. Pörguline tempo, lakkamatu atakeerimine ja vahetpidamatu löömine — ilma sellest ei ole nüüdisaja poksimatechides võiduschansse. Meil on tempo, atakeerimise ja löömise suhtes teissugused mõõdupuud. Mis meil on kiire ja äge, see tundub eurooparingis esitatuna aegluubis olevana. Nii võib öelda, kui näidet tuua, Eesti-Soome poksimaavõistluse kohta. Meil tunduvad Eesti-Soome matschid kiirete ja ägedatena, kuid eurooparingis nad seda ei saaks kuidagi olla. Et see on nii, see ilmnis eriti kujulkalt kahe põhjamaa poolraskekaallase — norralase Johnseni ja soomlase Koivuse matschis. Tegid toreda inglispärase matschi, mis meie silmadele oli tüse ja meeldiv, peale selle võis see matsch meeldida ka lõunamaalastele, kuid kui selle matschi võitja läks kokku lõunamaise vastasega, oli selge, et eelmine matsch ei olnud midagi muud kui üksnes kiiruse ja ägeduse fatamorgana.

Kõike seda arvesse võttes tundub tagant järele natuke koomilisena kõne, mille pärast viimast Eesti-Soome poksimaavõistlust Viiburis pidas Soome poksiliidu esimees Viktor Smeds, öeldes, et poks on kõige olulisemaks tehnika ja mõistuslikkus. Soomlased on meie poksijatele juba aastaid ette heitnud, et nad on sluggerid, kes on veel kaugel nooblist kunstist. Nüüd Milanos aga soomlased jäid meist kaugemale maha ja meile ilmnis järjest teravamalt, et meie mehed on tehniliselt puhtad ja mõistuslikult aeglased poksijad, vastased paremate poksijate ja võitjatena aga „niisugused sluggerid“...

Tempot on vaja. Tempot ja ikka tempot! Meie mehed ise vahest kõige paremini üksnes aitateadlikult märkisid, millist temponälga nad tunnevad. Nälg tempo järele ilmnis spontaansete hüüetena oma ringis olevatele võistluskamraadidele. Stepulov oli esimeses kahe ringis selgelt parem oma belglasest vastasest, kuid Milano poksipörgus tundus see nagu laisapoolse mõnusa nalja tegemisenä. Seepärast Peeter

Matsov 3. roundi ajal hakkaski päris südamepõhjust Stepulovile hüüdma, et „pane nüüd temp peale“.

Tampi, tempot on vaja! Tiller-Raadiku matschi 2. roundi ajal tundus kõige kohalolevamana meie meeste hüüe, mis oli määratud Raadikule. Hüüti nimelt: „Rats, ära seisma jää!“ ja ometi oli matsch mitte eestlase ja lõunamaalase, vaid kahe põhjamaalase vahel. Selleski matschis tuli Raadikul puudu tempot. Kes aga „seisab“, tempot põrguliseks ei arenda, see tundub juba ette kaotajaks määratuna. Round, kus Raadik „seisma jäi“, kuuluski selgelt Tillerile. Veelgi näiteid: Stepulovi ja tschehi matschi 3. roundi alul kriiskas üks hele hääldatud Raadikule: „Koljka, liigu, liigu, liigu!“ See hääldus oli Freimuthi „Antsu“ oma. „Ants“ nägi kohe, et Stepulov tundub nagu paigalseisvana, paigalseisimine tähendab aga kaotuseootamist. Üksnes pealetungija saab võidu, pealetungiks on aga vaja tempot. Kui võidetakse ka ilma tempota ja paigalseisemisega, siis sünnib see erandlikuna, mis aina kinnitab suurt temporeeglit.

Keskkalu-finaalis hollandlase Dekkersi ja poolaka Chmielevski matschi 2. roundi ajal kukkus poolakate treener ringi nurga äärest karjuma oma mehele ühtevalu üht ja sedasama lauset, mida võiks tõlkida umbes järgmiselt „leeva-praava kõige parem!“ Ikka ühtepuhku „leeva-praava kõige parem!“ sellega treener andis käsu, et meistritiitli võitmiseks on kõige parem vahend lakkamatu löömine, löömine ja löömine, vahepeal hinge tõmbamata ja eriti vaatamata, kuidas lööke platseerida. Mees tihedalt mehe vastas, mitte kaugemal kui pooldistantsil, ja käib lakkamatu löökide vahetamine. Kes säärast marutule rinnet ei suuda ülal pidada, see ei saa ka meistriks.

Tempo, tempo, tempo! Ilma tempota ei ole mingit juttu võidust. Olgu see siis poks, maadlus, jalgpall jne. Ikka tempo! Et aga tempot omada, peab olema väga kõrges vormis, väga hästi treenitud. Milanos muumalased panid kohe tähele, et meie Raadikul ja Reinkel on esimese klassi tugevusega löök, kuid see on aeglane, niivõrd aeglane, et selle platseerimiseks ei anta mahti. Poksitakse kehaga, vastasel peagu järjest kehaga niiöelda otsas, peal olles, kusjuures jääb vähe võimalusi sõdimiseks „Palku Berta“ taolise kahuriga, mille tarvitamise eeltingimuseks on kauge distants ja tempo vähesus.

Tuleme veel tagasi Dekkers-Chmielevski matschi juure, mida eelpool natuke juba puudutatud. Dekkers tuli Milanosse ainsa hollandlasena. Matsch-matschilt poksiti ta järjest paremini. Oma esimesel matschil oli talle määratud juba loobumiskaotus, kuna ta õigeaegselt ei imunud kohale. Siiski lasti mees võistlema, kuna ei olnud arvatud, et ta võib võita sakslast. Pealegi oleks olnud natuke piinlik ainsat hollandlast tagasi saata, ilma et ta oleks oma kaotust kätte saanud. Kuid see hollandlane, palju liikuvam kui elavhõbe, pealekargav kui panter, vastupidav nagu kaamel osutus turniiri suurimaks üllatusmeheks. Seda vähendavaks ei olnud ka asjaolu, et ta finaalmatschis sai kaotuse poolakalt Chmielevskilt. Kuid mitte Chmielevski ei võitnud hollandlast, vaid kohtunikud võitsid ta. Kohtunikud said sellest ise väga hästi aru. Kui kolme punktikohtuniku otsus oli selgunud, siis ringikohtunik, selle asemel, et minna võitjaks tunnistatud Chmielevski kätt üles tõstma, läks ringist hoopis minema. Ringikohtunik, kas ei tahtnud või ei julgenud säärast väärotust välja kuulutada. Ning kui otsus pärast kuulutati, puhkes skandaal. Kohtunike lauda loobiti rõdult apelsinikoortega, pallideks kokkukeeratud ajalehtedega, vanade tühjade rahakottidega ja toavõtmatega. Sellejuures käis pöörane vile- ja kisakontsert. Nii võeti vastu euroopameister Chmielevski.

Finaalideõhtul võeti vastu vilega veel kärbeskaalus ungarlane Enekesi euroopameistriks tulek poolaka Sobkoviaki üle ja samuti ka poolaka Poluse võit sulgkaalus itaallase Cortonesi üle. Kahtlematult on

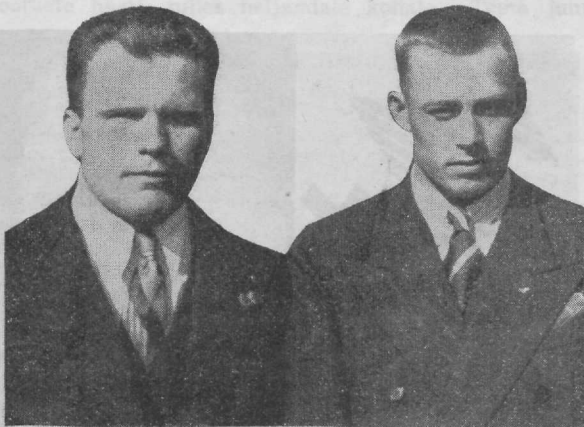
Sobkoviak toredam poksija kui Enekes, võib koguni öelda, et Sobkoviak oli kogu euroopavõistluste toredaimad poksijaid.

Peeter Matsov mõnekümnel matschil toimus punktikohtunikuna. Kuid ringi teda ei lastud. Samasugune lugu oli ka Berliinis, kust ta tegutses samuti punktikohtunikuna, kuid mitte kordagi ringikohtunikuna. Euroopavõistluste kohtunike kolleegium on võrdlemisi kinnine asutus, kus raske edasi jõuda. See ilmselt Pariisis maadluse-euroopavõistlusel, kus kohtunikeks olid enamikus säärased, kelle kohta võiks tarvitada definitsiooni „oma mehed“. Pariisi euroopavõistlustel, näiteks, Prantsuse ja Poola kohtunikud etendasid võrdlemisi tähtsat osa, kuigi Prantsuse ega Poola kõigi kaalude kohta ei saavutanud ühtki punktiest. Nendel maadel on kohtunikud, teistel maadel võistlejad ja võitjad... Meie suhtes on oma rahvusvaheliste kohtunike kaadri suurendamise küsimus, mis on olnud juba pikemat aega päevakorral, kuid mille parima lahendamiseni seni ikka veel ei ole jõutud. See on aga meie edukuse huvidele kahjulik.

Verd oli Teatro Puccinis palju. „Kole matsch“ oli kergetaalus poolaka Wozniakiewicz ja iirlase Smithi vahel. Wozniakiewicz pani peale ehtsa poola tempo, vastase hambakaitse lendas põrandale, tekitades mulje, nagu oleks iirlase välja löödud kõik pealmised hambad korraga... Poolakas võitis. Iirlast ei päästnud see, et ta oli suurepärase poksija, nagu kõik iirlased Milanos. Kuid kõik iirlased kaotasid. Nendel oli tehnikat, taktikat ja vastupidavust, kuid vähe marutempot ja rasket lööki.

Osavõtt Milano esivõistlustest oli kõigiti rohkearvuline, kuid siiski andis end väga märgatavalt tunda prantslaste ja inglaste puudumine. Prantslastel ja inglastel on kõrge amatöörsporlaste klass, eriti aga prantslastel, kes Berliinis osutusid tähelepanuväärselt edukateks. Pealegi prantslased harrastavad eriti ilusa kooliga poksi, milles rohkesti elegantsustki. Prantsuse poksijad on hoopis teissugused mehed kui sakslased, kelle poksi võib nimetada kõigeeks muuks, kuid üksnes mitte ilusaks. Meeldivad mehed Milanos ei olnud ka ungarlased, kellel olid tules „vanad rauad“. Pealegi ungarlased oma enamikus ringis rohkem nagu maadlevad ja rabelevad kui poksivad. Kuid tempot neil on, selles ei saa kahtlust olla. Itaallased, kuigi sakslastest ja ungarlastest palju lõunamaisemad, poksivad tunduval määral meeldivamalt kui sakslased ja ungarlased. Kogusummas osutama olid Milano favoriitideks sakslased ja itaallased, ning nende kõrval osalt ungarlased. Poolakatele üldiselt vaadati nagu mitte kuigi ohtlikule outsiderile. Lõpptulemuseks aga selgus, et Poola on Euroopa parim poksination ja seda teenitult.

Toomas Kivi.

V. Frooman ja V. Mági. Enne Pariisi nad ei teadnud, kumb peab tooma auhinna.

PARIISIS EIFELI kõrguselt

Igal aastal peetavate Euroopa esivõistluste saavutuste põhjal võib otsustada neist osavõtjate rahvuste maadluspordi taseme üle ja, võrreldes eelmiste aastate võimeid, otsustada, kas spordiälal on tehtud edusamme, mindud saavutustes tagasi või püstitakse eelmisel tasemel. Samuti on euroopavõistlused kontrolliliks ettevalmistuse üle, ja nimelt selles, kas see toimus otstarbekohaselt ja tagajärjekalt.

On tavaline nähe, et ebaõnnestunud ja tagajärjetu esinemise puhul panevad kaotajad oma kaotuse kas kohtunike, õnnetu loosinumbri või mõne muu kaasteguri arvele.

Vene vanasõna lausub — pärast kakelust ei veldeta rusikatega. See ütetus kõlbab ka käesoleval juhul. Peale ebaõnnestunud esinemist ei tule viga otsida vaid kohtunikes ja õnnetus loosinumbris, süvenemata ettevalmistus- ja võistluskäigusse. Tuleb leida puudused ja vead ettevalmistuses ja võistlustel ja, neid arvesse võttes, suunata edaspidist ettevalmistust. Ettevalmistust suunata sarnaselt, et võistleja võimed kindlustaks võidu ka nõrgemate kohtunike koosseisu juures ja vaatamata loosinumbrile. Loosinumbri ei tule loota soodustust võiduks, vaid kergendust maadluskäiguks võidule sammumisel.

Pärast Eesti meeskonna esinemist Pariisis kuulub, nagu oleks kohtunikkude poolt tehtud karjuvat ülekohut. On tõsiasi, et euroopavõistlustel tegutsevad kohtunikud on erinevate võimetega ja peale selle satub nende hulka ka nõrki kohtunikke. Samuti tuleb ette kohtunikkude tegevuses blokeerimist, s. o. teatud rahvuste kohtunikud vastastiku soodustavad oma võistlejaid võidule pääsemiseks. Viimaste euroopavõistluste kohta seda ütelda ei saa. Rahvusvaheline maad-

lusliit on teinud tüsedat tööd rahvusvaheliste kohtunikkude ettevalmistuseks, nende teadmiste täiendamiseks ja tegevuse ühtlustamiseks. On kujunenud välja enam-vähem kindel kaader rahvusvahelisi kohtunikke, kes tegutsenud juba aastaid. Euroopavõistluste kohtunikkude-kogu juhatus — jyri d'appel — jälgib kohtunikkude tegevust ja kõrvaldab nõrke ja ebaõiglaselt tegutsevaid kohtunikke. Iga kohtunik juba oma presitiishi ja edaspidise tegutsemise huvides katsub toimida õiglaselt ja määrustekohaselt. On tõsiasi, et mõni kohtunikkudest ei oma rahvusvahelise kohtuniku võimeid ja otsustab paremusvõidu ebaõigelt või jätab seljavõidu vilistamata. See juhtus nii meie kui ka teiste rahvuste võistlejatega ja seda tuleb panna rohkem kohtuniku vilumatuse kui sihiliku tegevuse arvele. Seekord esinesid peamiselt Hollandi, Austria ja Prantsuse kohtunikud nõrgalt. Seekordsetel esivõistlustel ei esitatud ühtki protesti kohtunikkude tegevuse vastu, ei kõrvaldatud ühtki kohtuniku ja kohtunikkude tegevus oli ühtlasem ja korralikum kui varem peetud esivõistlustel ja olümpiamängudel. Mõnel üksikul juhul oleks pidanud paremusvõidu otsus olema vastupidine ja paremusvõit häältevahekorraga 2:1 anti üksikutel juhtudel ja seda peamiselt väga tasavägiste matšide puhul. Ei tule unustada, et matše peeti seekordsetel euroopavõistlustel üle 130-ne.

*

Eesti maadluspordi hiilgeaegadeks tuleb lugeda aastaid 1926. ja 1927., millal Eesti esines ühtlase meeskonnaga kõigis kaaludes ja sammus esirinnas maailma parematega. Ja seda peamiselt Budapestis peetavail Euroopa esivõistlustel, kus Eesti esimesele

K. Palusalu

S. Åkerlindh

I. Johanson

kohale pretendeeris koos Ungariga, millise koha ungarlaste võitsid vaid tsehhide kaasabil. Hiljematel aastatel nõrgenesid meie üksikud kaalud ja viimastel aastatel ei küündinud meie kärbes-, sulg- ja kergekeskkaalu maadlejad rahvusvahelisesse klassi. Enne Pariisi võistlusi kahtlesime meie veel oma kärbes- ja sulgkaalu võimetus, kas esineda neis kaaludes või mitte. Liidu otsus esineda kõigis kaaludes oli seepärast õige, et võimaldas meie võistlejatel tõendada nende kuuluvust rahvusvahelisse klassi ja on eduks meie maadlusspordile tulevikus. Kuigi meie mehed ei pääsenud kõigis kaaludes auhindadele, ei vähenda see meie maadlusmeeskonna võimeid. Tuleb silmas pidada, et võidetud auhinnad üksinda ei anna ülevaadet, mikspärast võidetud auhindade alusel ei tule hinnata meeskonna võimeid ja taset. Auhinnale pääsemine on tihti seotud õnnega ja seepärast tuleb võistlejate ja meeskonna võimeid hinnata tema esinemise põhjal üldiselt, võrreldes teiste rahvuste võistlejate võimetega ja esinemisega.

Mis puutub Eesti meeskonna seekordsesse esinemisse, siis tuleb sellega olla rahul kõigiti. Meie võistlejad esinesid südiilt, sammudes samm-sammult võidule lähemale. Ühel see õnnestus, teisel mitte. Kuid peaasi: meie võistlejad olid võrdsed maailma parimatega ja püsisid mängus kuni pool- ja lõppfinaalideni ja viimasel õhtul paarid koosnesid peaaesjalikult Eesti, Rootsi, Soome ja Saksa maadlejatest, kuna mõnest teisest rahvusest ainult üksik maadleja lõpp-paaridesse sattus.

Eestlaste esinemist ja saavutatud edu tuleb seda kõrgemalt hinnata, et meil puudusid võrdsed ettevalmistusvõimalused teiste rahvustega. Kuigi meie ettevalmistus oli intensiivne läinud sügisest kuni euroopavõistlustele ärasõiduni, puudusid meil ärasõidu eel spordilaagrid, mida meie aga teiste rahvuste võistlejate juures nägime ja millised suureks kaasteguriks on edu ja võidu kindlustamisel.

Edasi ei tohiks silmapaari vahelle jätta ka teisi tähelepanekuid euroopavõistlustest, millistel on tähtis osa edu kindlustamisel ja võidu saavutamisel. Kõigepealt tuleks nimetada võistlejate eest hoolitsemist enne ja pärast matši. See vast kõlab veidi uskuamatult, sest milline peaks see hoolitsemine olema enne ja pärast võistlust, on ju kõik osavõtjad täiskasvanud mehed, kes võistelnud aastaid ja kel ei puudu võistluskogemused. Kuid siiski on selle järgi tarvidus. Võistleja hingeelu tuleb tunda ja tema käitumisega vilunud olla. Teda tuleb julgustada enne matši, tema mõtted võistlusest teisale juhtida, vastase võistlustaktikat ja võimeid selgitada, eelolevaks matšiks näpunäiteid jagada. Võistluse lõpul kaotuse puhul teda ergutada ja mitte lasta meeolelu langeda. Need on üksikud näited, mille eest tuleb hoolitseda.

Võistlejal peab olema tundmine, et ka teised tema

tegevusest osa võtavad ja kaasa elavad. Võistlejate hoolitsemise ülesandeid on palju, see ülesanne kuulub treenerile või meeskonna vanemale — coachile. Ja seda suurem edu on hoolitseja tegevuses, mida leidlikum ja mida parem võistlejate hingeelu tundja tema on, ning mida suurem usaldus tema vastu valitseb meeskonnas. Otse imestusväärne oli jälgida rootslaste treeneri R. Oksa ja sakslaste V. Steputati tegevust meeste eest isalikul hoolitsemisel. See ülesanne on meil silmapaari vahele jäänud, toetudes kõnelustele võistlejatega aga hädatarviline.

Edasi tuleb võistlustel jälgida iga üksiku kohtuniku omadusi ja iseäraldusi ja nendega võistlejat informeerida, et viimane võiks maadelda ja võistelda vastavalt tegutseva kohtuniku nõuetele. See ülesanne peaks samuti kuuluma treenerile — meeste vanemale. Mõõdunud esivõistlustest võiks ühe näitena tuua võistleja matile tagasiviimist võttega; ühed kohtunikud lubasid seda, kuna teised seda ei praktiseerinud. Samuti parterrisse määramist. Võistlusmäärused näevad ette, et võistleja, kes võttega pageb matilt, saab avaliku hoiatuse, kuid mingil juhul ei määrata temale karistust parterrisse asendamiseks. Kuid neil võistlustel teatud kohtunikud andsid parterrasendi võistlejale, kes matilt pagesid võttega ja sattusid parterri väljaspool matti. Kõigest sellest tuleb võistlejat enne matši informeerida, et tema teaks valvel olla.

Nagu eelpool nimetatud esines Eesti meeskond ühtlasi ja seepärast üht või teist maadlejat esile tuua pole põhjust.

Kärbeskaalus sattus Sikk esimesena kokku sakslase Herbert'iga, kaotades temale töökaotusega kolme kohtuniku otsustamisel. Teisel matšil võitis tema kolme häälega ungarlase Imrey. Et võidule tulla, oli tarvis järgmist vastast tšehhi Nič'i võita seljaga. Eesmärgi saavutamiseks asus tema pealetungile ja võtete teostamisel sealjuures ise end seljali heites. Langes esimese eestlasena võistlustest välja.

Kärbeskaalu tulemused:

1. V. Perttunen, Soome — 2 pk.
2. E. Svensson, Rootsi — 4 pk.
3. A. Nič, Tšehhoslovakkia — 7 pk.

Perttunen võitis seljavõiduga daamlase Johanseni, lätlaste Mučenieksi, lõunaslaavlaste Scheebbergeri, sai töövõidu rootslaste Svenssoni ja tšehhi Nič'i üle.

Svensson võitis seljaga kreeklase Salise, daanlaste Johanseni, tšehhi Niči ja töövõiduga rumeenlaste Tojari. Kaotas tööga soomlaste Perttusele.

Nič võitis seljaga eestlaste Sikk'i, belglase Meuwis'e, töövõiduga sakslase Herbert'i ja kaotas rootslaste Svenssonile seljaga ja soomlastele Perttusele tööga.

Sulgkaalu esindaja H. Kaaremäe esines üle ootuste hästi, tulles neljandale kohale. Tema juures

F. Schäfer

L. Koskela

K. Pihlajamäki

V. Perttunen

John Nyman

Joseph Klapuch

Robert Herland

Gyula Bobis

Georǵ Gehring

Neid kõiki võitis K. Palusalu

tundus puudust võistluskogemustest ja ta oli kannatamatu. Olles liig kärsitu, ta jättis end lohakile matšiaarel, mida vastane kasutas parterrisse viimiseks.

Sulgkaalu järjestus:

1. G. Pihlajamäki, Soome — 4 pk.
2. H. Schwarzkopff, Saksa — 5 pk.
3. E. Karlsson, Rootsi — 5 pk.

Pihlajamäki võitis seljaga daanlase Voighti, itaallase Liverini, tööga sakslase Schwarzkopfi ja ungarlase Fecske, kaotades kohtunike otsusega 2:1 rootslasele Karlssonile, milline otsus oleks pidanud olema vastupidine.

Schwarzkopff võitis seljaga itaallase Liverini, tööga lätlase Kundžinsi, ungarlase Fecske ja rootslase Karlssoni, kaotas sealjuures 2:1 vastu soomlasele Pihlajamäele.

Karlsson võitis seljaga tšehhi Brdeki, kreeklase Birisi, tööga soomlase Pihlajamäe, ungarlase Fecske. Kaotas sakslasele Schwarzkopffile, millise kaotusega langes kolmandale kohale, viies võidule soomlase Pihlajamäe, kes temale tööga kaotas.

Kergekaalus esines V. Väli, kes Tallinnas enne väljasõitu vigastas jala. Kuigi jalg paranes, andis see edaspidistel võistlustel tunda ja lõpuks matšil Koskelaga uuesti halvenes ja ei lubanud edaspidist esinemist ning sundis võistlusi katkestama. Väli võitis seljaga schweitslase Holmgeri, tööga tšehhi Jarosi, kelle seljakaotust aga vilemees ei märganud. Kaotas väga tasavägises matšis soomlasele Koskelale, kelle napp võit oli tingitud veidi suuremast vastupidavusest.

Kaalu tulemused:

1. L. Koskela, Soome — 3 pk.
2. H. Olofsson, Rootsi — 4 pk.
3. F. Weikart, Saksa — 5 pk.

L. Koskela võitis seljaga norralase Erikseni, lätlase Kalniņi, prantslase Vaissier', rootslase Oloffssoni, tööga eestlase Väli ja kaotas kohtunike otsusega 2:1 sakslasele Weikartile.

Imekspandavat energiat ja võistlustahet ilmutas Koskela lõpumatšil rootslase Oloffssomiga, keda peeti kaalu võitjaks. Väsitas rootslase ära sääraselt, et see ei pääsenud isegi seljakaotusest.

Oloffsson võitis seljaga hollandlase Groenveldi, rumeenlase Borlovani, poolaka Stanizevsky, daanlase Kurlandi, tööga sakslase Weikarti. Kaotas seljaga soomlasele Koskelale.

Weikart võitis seljaga rumeenlase Borlovani, itaallase Philippo, tööga daanlase Kurlandi, soomlase Koskela 2:1 ja kaotas rootslasele Oloffssonile 3:0.

Kergekeskkaal. Eesti esindaja E. Puusepp paraneb iga rahvusvahelise võistlusega ja teda võib julgelt pidada rahvusvahelisse klassi kuuluvaks maadlejaks. Matšil sakslase Schäferi vastu kaotas oma hooletuse tõttu, jäädes kuulama kohtunike vileta

manitsust, millisel silmapilgul sakslane tema viis võttega parterri ja seal pikemat aega kinni hoidis, mis andis kaotuse. Kuigi lõpul Puusepp sakslasele metsikult peale käis ja vastast n-ü. surmani väsitas, ei kviteerinud see kohtunikkude juures sakslase heiteid püstasendist. Kaotas veel prantslasele Jurlinile 2:1 vastu ja võitis seljaga daanlase Jenseni.

Tulemused:

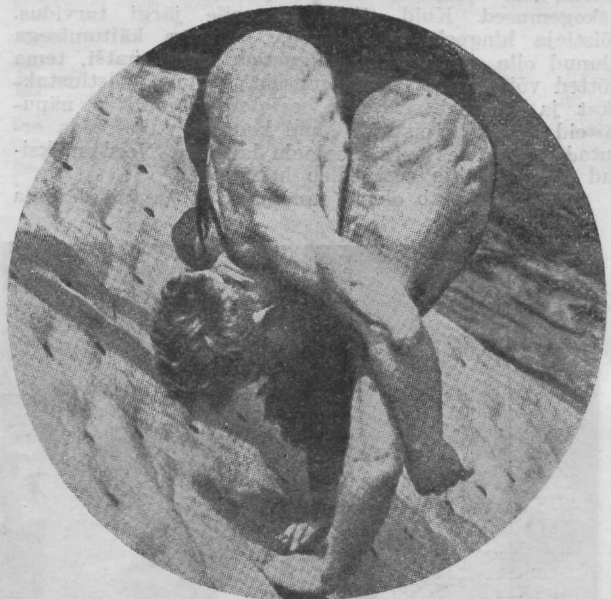
1. F. Schäfer, Saksa — 1 pk.
2. K. Zwonar, Tš-slov., — 5 pk.
3. V. Massop, Hollandi — 6 pk.

Schäfer võitis seljaga norralase Larseni, tšehhi Zwonari, hollandlase Massopi, prantslase Jurlini ja tööga eestlase Puusepa. Ei saanud ühtki kaotust.

Zwonar võitis schweitslase Riedeli, belglase Costadoti, tööga rootslase Swedbergi, norralase Larseni, kaotas sakslasele Schäferile.

Massop võitis seljaga schweitslase Riedeli, belglase Costadoti, ja kaotas prantslasele Jurlinile ja sakslasele Schäferile.

Selle kaalu parematest võistlejatest jäävad veel auhinnata soomlane Virtanen ja rootslane Swedberg. Viimane sai teenimata kaotuse 2:1 tšehhilt Zwonarilt.

Siin on tegemist maadlusvõttega, mida sooritavad sakslane Schwarzkopff ja rootslane Karlsson. Kahekordne sild.

Keskkaalus jäeti Eesti esindaja valik Pariisi esindajate hooleks ja ühes sõitsid kaks esindajat, Mägi ja Frooman. Valik langes Mäele, ning tema tulemused ja auhinnaale pääsemine tõendasid õiget valikut. Mägi paremus oli juba Tallinnas pärast katseid selge, kuid millegipärast liidu esindajad kahtlesid valikus. On selge, et jõust ja vastupidavusest on vähe, selles peab seltsima võtte löömise ja teostamise oskus ja seda omab Mägi rohkem, kuna Frooman on jälle rohkem jõu ja vastupidavuse mees. Froomani Pariisi sõidukulud oleks võidud kasutada tema sõiduks Berliini vabamaadluse euroopavõistlustele käesoleva aasta sügisel.

Tulemused:

1. J. Johansson, Rootsi — 1 pk.
2. L. Schweikert, Saksa — 5 pk.
3. V. Mägi, Eesti — 7 pk.

Johansson seljatas itaallase Gallegati, hollandlase Portengeni, rumeenlase Cocosi. Sai töövõidu sakslaselt Schweikertilt.

Schweikert seljatas hollandlase Portengeni, rumeenlase Cocosi, võitis tööga eestlase Mäe, prantslase Bouazzat', kaotas rootslasele Johanssonile.

Mägi võitis seljaga poolakas Krysmalski, sai töövõidu lätlaselt Ozolinsilt, tšehhilt Hamplilt. Kaotas tööga sakslase Schweikertile 3—0 ja itaallase Gallegatile 2—1.

Poolraskekaalus esitas Eestit A. Neo, kelle tervislik seisukord teel sedavõrd halvaks muutus, et kerkis üles küsimus, kas mitte asendada teda Froomaniga. Lõpuks nõustus esinema. Neol, vaatamata korduvatele auhindadele tulekule, pole korda läinud tulla euroopameistriks, kuigi tiitel käega katsutav on olnud ennem ja ka seekord. Vaatamata halvale tervisele, noppis Neo võite üksteise järele, kuid matšil itaallase Silvestriaga sai õlapõrutuse, mille tõttu oli sunnitud alistuma omast nõrgemale rootslasele Åkerlindhile, kes tuli meistriks.

Võitjate järjekord:

1. N. Åkerlindh, Rootsi — 2 pk.
2. A. Neo, Eesti — 7 pk.
3. V. Seelenbinder, Saksa — 5 pk.

Åkerlindh võitis seljaga eestlase Neo, soomlase Härma, hollandlase Vreese, daanlase Ješeni, tööga lätlase Kalninschi, sakslase Seelenbinderi.

Neo võitis austerlase Aumegeri, belglase Belletier' seljaga, soomlase Härma ja sakslase Seelenbinderi tööga, kaotas teenimatult 2—1 itaallase Silvestriale, milline otsus oleks pidanud olema vastupidine, ja rootslasele Åkerlindhile seljaga.

Raskekaal. Palusalul olid sedakorda rasked päevad. Kuigi alguses sattus kokku sakslase Gehringiga ja võitis selle kui esimesele kohale pretendeeria mehe tööga, kujunes edaspidine võistluskäik sääraseks, et Palusalu võitis oma vastased tööga, kuna rootslane Nyman sellevastu seljatas neid. Enne viimast matši selles kaalus oli Palusalul 3 punkti ja Nymanil 3. Palusalule oli tarviline viimase vastase tšehhi Klapuchi võitmine seljaga, vastasel korral oleks meistritiitli omandanud rootslane Nyman, kuigi ta kaotas tööga Palusalule. Klapuchi võitmine polnud kerge ülesanne, kuna samal õhtul Palusalul oli mitu matši seljataga, tšehh aga rohkem puhanud. Palusalu eestlaste ergutuste saatel asus marulisele pealetungile ja oma tugeva poolnelsoniga seljatas vastase.

Tulemused:

1. K. Palusalu, Eesti — 3 pk.
2. J. Nyman, Rootsi — 3 pk.
3. J. Klapuch, Tš.-slov. — 7 pk.

Palusalu võitis seljaga tšehhi Klapuchi, belglase Charlier', prantslase Herlandi, tööga sakslase Gehringi, ungarlase Bobisi 2—1 vastu, milline otsus oli väär ja oleks pidanud olema 3—0 ja rootslase Nymani.

Nyman võitis seljaga tšehhi Klapuchi, prantslase Herlandi, daanlase Larseni, kaotas Palusalule.

Klapuch seljatas sakslase Gehringi, ungarlase Bobisi, võitis tööga lätlase Bietaksi, kaotas Palusalule ja Nymanile.

Rahvuspunktid:

1. Rootsi — 13 pk.
2. Soome — 9 pk.
3. Saksa — 9 pk.
4. Eesti — 6 pk.
5. Tšehhoslovakkia — 4 pk.
6. Hollandi — 1 pk.

J. VILLEMSON.

Pärja asetamine tundmatu sõduri hauale Pariisis viibivate maadlusrahvuste nimel rahvusv. maadlusliidu poolt. Pärja asetavad liidu esimees V. Smets (vasakul) ja sekretär Scillaÿg.

NÄRVILISED PÄEVAD PARIISIS

Mis me oleme teinud Issandale? Meie ei suuda võistelda Saksa, Inglise, Rootsi, Itaalia ja Soomega, kõnelemata Ameerikast. Kolmkümmend aastat kestab see juba, kolmkümmend aastat ootame asjatult 100 meetri meest, kes oleks tõeliselt kiire, jne. jne.

Veel üks kord, mis me oleme teinud, et väärt olla säärast häbi? Ja lõppeks, milliselt tagasihoidlikud on meie saavutused võrreldes maailmarekordidega?

On siis meie mehed halvema kehaehitusega?

Puuduvad nendel kompetentsed treenerid?

Puuduvad nendel võimlad ja staadionid?

Puuduvad nendel valitsuse toetused?

Ei usu seda.

Palju usutavam on, et nendel puudub moraal, tõsidus ja tahe ega tehta peaaegu midagi, et moraal, tõsidus ja tahe sisaldaksid nende elementaarseid vourusi.

Nendel ei ole püha tuld, nad ei armasta oma sporti. Jne. jne.

*

Peate endastmõistetavalt küsima, mis on nendel eelmistel ridadel ühist meie tublide saavutustega maadlus-euroopavõistlustel Pariisis?

Aga otse mitte põrmugi ühist. Need eelmised read on kokkuvõtte Pariisi spordilehe L'Auto 19. mai juhtkirjast, mis kirjutatud Prantsuse kergejõustiklaste järjekordse liiüasaamise puhul. Toodud on see kokkuvõtte siin selleks, et Pariisi euroopavõistluste puhul piltlikumas võrdluses nüüdada, kuidas võime rahul olla, prantslased peavad aga üha rohkem ja rohkem kurtma ja nutma: „Mis me ometi oleme teinud Issandale...“

Järjest rohkem ja rohkem sellepärast, et nendel tuleb kurta mitte üksnes oma kergejõustiku, vaid ka jalgpalli ja veel enam maadluse üle. Vastupidiselt kõige kindlamatele võidulootustele said nad jalgpallis jälle pekka (Iirilt 23. mail Pariisis 0:2) ja maadlus-euroopavõistlustel nad korraldajatena ei saavutanud ühtki kolmandat kohtagi...

Meil tuleb rahul olla. Meie Pariisi saavutused maadluses on koguni veelgi tüsedamad kui Berliini olümpiamängude greeka-rooma maadluse turniiris — vaatamata sellele, et Berliinis nõrgemalt esinenud rahvused olid nüüd väljas oma Berliinis omandatud kogemustele ja vaatamata sellele, et üldisemal tõekspidamisel Pariisi euroopavõistlustel konkurents oli veelgi kõvem kui olümpiaturniiril.

Oleme rahul! Kõidame mehi ja nende juhte!

Kuid edaspidi ootame senise kindlustamist ja veelgi paremat!

*

Ajasin juttu soomlase Robert Oksa'ga, kes meie maadlejaid Pariisi 1924. a mängudeks treenis ligi 2 aastat. Nüüdseks on Oksa ealt 44aastasena olnud Rootsis treeneriks juba kümme aastat. Kui Oksa ei peakski olema maailma parim maadlustreener (mida küll arvata ei ole), siis ta on vähemalt maailma parimate maadlejate treener.

See jutuajamine toimus endastmõistetavalt Cirque d'Hiver'is neli päeva kestnud euroopavõistluste teisel päeval.

Oksa kõneleb eesti keelt küllalt ladusasti. Ta ei ole seda unustanud.

— Eestlased on maadluses muutunud paremaks iga aastaga, raskemate kaalude mehed aga eriti.

See on Oksa esimene tähelepanek kõigilt suurvõistlusest, kus meie mehed on esinenud.

— Kellel meie meestest on väljavaateid?

Oksa alul vastab muidugi, et ennustada on raske, kuid siis avaldab oma „tip'i“. See on: Mägi, Palusalu ja Neo tulevad kohale. Puuseppa veel ei ole näinud. (Ta ei olnud siis veel matil käinud.) Ka Väli on vana suure rutiiniga mees.

Nagu näete, laskis Oksa hästi märki. Ta oma „tip'iga“ tabas täiesti õieti kohaletulijate arvu ja nime suhtes.

Edasi jatkas Oksa: Praegu on Eestil niisama head võimalused kohtadele tulekuks kui teistel parematel maadlusmaadel. Soome maadluse kohta tuleb lausuda, et see praegu ei ole nii hea kui varemalt.

— Millal siis õieti oli teie arvamusel Soome maadluse suur hülgageeg?

— Igaüks hindab oma aega. Nii ka mina. See pärast minu arvates, vastab Oksa, oli Soome maadluse hülgageeg aastatel 1912.—1920. Sakslaste kohta tuleb märkida, et nad õpivad iga aastaga juure. Õpivad meie põhjamaalaste maadluskommet.

„Kommet,“ nii lausub Oksa, kuigi ta vist küll tahtis öelda „viisi“ või „kooli“.

Tundsin huvi, kas Axel Cadier, Rootsi kuulus „maadlusinsener“, kes vastolu tõttu lüdüga jäi Pariisi saatmata, on prantsuse päritoluga, nagu seda uhkustades väidavad Pariisi ajalehed?

— Cadier (häälda: Cadjee) on vallooni päritoluga. Tema perekond tuli enam kui saja aasta eest Rootsimaale tekstiiltööstistena.

— Kas Akerlindh, Neo kardetavaim vastane euroopavõistlustel, on tunduvalt nõrgem mees kui Cadier?

— Akerlindh on oma viisi halvem, oma viisi aga parem kui Cadier. Parem on ta eeskätt seepoolest, et on kehakaalult raskem kui Cadier. Viimane kuulub poolraskekaalu üksnes veidi rohkem kui ühe kiloga.

— Kes võidab poolraskekaalus?

— Siin on esiplaanil Neo-Akerlindhi-Härmä küsimus, kuid mõni teine võib üllatada.

Nüüd jõuab jutt tagasi meie maadluse juure.

— Varemalt Eesti oli parem kergemates kaaludes, mul on hästi meeles Väli, Kusnets, Kullisaar, Praks, Pütsep. Nüüd on teie mehed kõvad raskemates kaaludes. Üldiselt maadlus on tunduvalt edenunud. Omataks üldisemalt rohkem rutiini. Kõik läheb edasi.

— Raskekaalu paremad mehed, kes need on?

— Palusalu, Nyman, Gehring. Klapuch on juhuslik, kord hea, kord halb.

Lõppeks Oksa mainis veel, et peale Eesti, Rootsi, Saksa ja Soome omab veel väljapaistvaid maadlejaid Itaalia, kuigi azzurri'de matimehed veel ei seisa eel-poolnimetatud nelja maadluse-suurrügi tasemel.

*

Tüis närvikkust olid need neli päeva Pariisis. Kõige esimene tullemineja — Evald Sikk — sai kohe kaotuse. Sellele kaotusele järgnes aga üksteise otsa kümme võitu. Tundus juba natuke sedamoodi, et oleme nagu poolakad Milano poksi-euroopavõistlustel, kes tulid võistlustele outsideritena, kuid siis saavu-

tasid võidu võidu järele ja panid endid maksma kõigi osavõtjate rahvuste seas parimatena.

See järjekindlalt tõusev edukus lõi osaliselt närvilise lootus-ootusrohke õhkkonna. Siis aga hakkas tulema kaotusi, jällegi üksteise järele. Õnneks olid meie mehed oma eelmiste võitudega juba nii kaugel, et kaotused, nagu Mägi itaallasele Galegattile ja Neo itaallasele Silvestrile, ei toonud kaasa mitte meeste, vaid itaallaste eneste väljalangemise, kuna itaallastel oli teistelt saaduna juba enne neli miinuspunkti käes.

Jällegi oli närvitsemist, et kas veel edasi tuleb sääraseid kaotusi?

Kõige närvesöövamaks meheks osutus Kristjan. Nii närvesöövaks, et ta pärast euroopameistriks tulekut banketil, oli juba hommikul kell ½6, küsis, et „kas olite ka küllalt närvilised, kui sillas olin (Klapuchi all)?“

See Klapuch-Palusalu matsch surus pealtvaatamise ajal nagu miljonitonniline kivi. 13 minutit (10 min. püsti 3 min. parterrmaadlust Klapuchi pealtes), oli Kristjan kaotusseisus. See tähendas Kristjanile mitte euroopameistri tiitlit, vaid kolmandat kohta ja kogu meie maadlusmeeskonnale mitte edu, vaid fiaskot.

Natuke üle minuti — siis tuli pööre, mis lahendas kõik.

Küsimus on, kas Palusalu Berliinis oli paremas vormis kui seekord Pariisis?

Tundub nii, et teda siin Pariisis võisteldes rõhus kahekordne olümpiavõitja tiitel. Berliinis ei olnud tal kaotada midagi, võita aga kõik. Siin aga...

Esimese matschi — sakslase Gehringiga — tegi Kristjan korralikult. Siis aga edasi ta ei saanud ungarlase Bobise üle seljavõitu! Bobis oli oma saavutuse üle (kaotuse pealegi üksnes 1:2) väga uhke, vahetas kaks korda päevas ülikonda jne.

Nyman aga seljatas mehe mehe järele. Kordumisel oli Rootsi lugu, kus Kristjan küll kõik vastased võitis, kuid siiski jäi teiseks. Ka see võimalus oli Pariisis päevakorral — juhu!, kui Kristjan Klapuchi oleks võitnud mitte selja-, vaid paremusvõiduga. Vaat' mis võib tähendada üks paremus- ja mitte seljavõit ungarlase Bobise üle!

Lõppeks Kristjan leidis enda. Ta võitis kõik oma vastased. Kuid Kristjani Pariisi võidutee oli tunduvalt raskem kui Berliinis. Vahest 50 prots. võrra.

Nüüd aga: Palusalu reste roi de la gréco-romaine, Palusalu jääb edasi greeka-ruuma maadluse kuningaks — see on pealkiri, mille rohkem kui miljonilise tiraashiga „Paris-soir“ pani oma teatele euroopavõistluste lõpptulemustest.

*

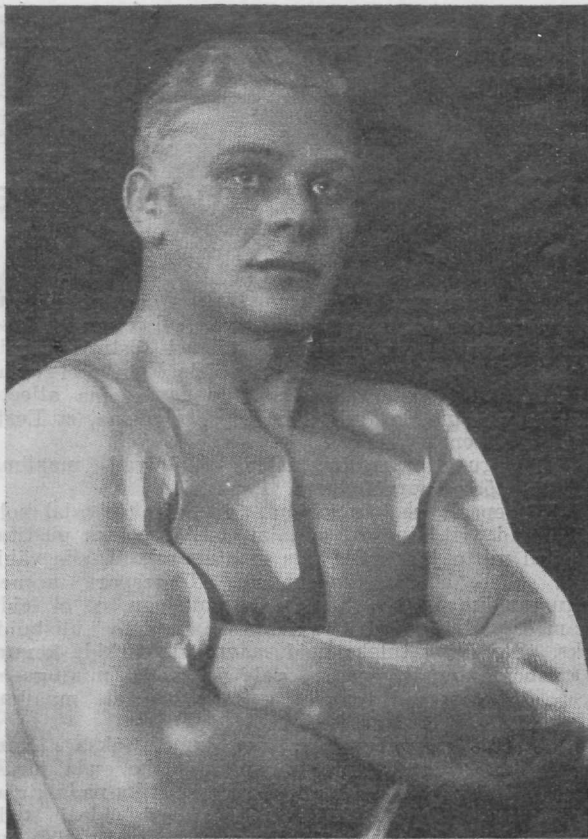
Pariisi euroopavõistlustel sooritasime peagu täielise maavõistluse Saksaga. Sakslastega läksid kokku kõik meie mehed peale Väli. Tulemuseks jäi seekord Saksa võit 4:2. Kuid see oleks võinud olla ka 4:3, või edaspidi vastupidiselt 3:4.

Kaks nüüdset võidupunkti Saksa vastu saavutasid Neo ja Palusalu, võites mõlemad — Seelenbinderi ja Gehringi — hääldtega 3:0.

Need on suured võidud. Et nendest selgemat pilti saada, selleks lubatagu lähemalt esitleda kaht kaotajat.

Werner Seelenbinder: stettiinlane, maadleb juba 16 aastat, Saksa suurim publikumaadleja, kes oma erakordse liikumise, julguse ja võteterohkusega võib kõiki. Saavutanud terve rea rekordkiireid võituseid, mida publik võtab vastu määratu juubeldusega. Kolm korda järjestikku Saksa meister. Omab kuulsa silla, mida ükski ei ole murdnud.

Georg Gehring: 33-aastane, 8 korda Saksa meister, 2 korda euroopameister (1926. a. Riias ja 1929. a.

Seda meesi tunneb igaüks: kahekordne olümpia võitja ja seni ühekordne euroopameister Kristjan Palusalu.

Dortmundis). Oli Amsterdamis mängudel kolmas. On praegu ja oli ka läinud aastal Saksa meister, võites Hornfischeri.

*

Agu Neol ei ole tiitlit. See on kõige hülgava-maid „mittevedamisi“.

Ta on olnud suurvõistlustel küll neljas, mitu korda kolmas, mitu korda teine, kuid mitte kordagi — esimene.

Siin Neo „rekordleht“:

Euroopavõistlustel:

- 1931. a. Prahast (gr.-ruuma) 4.,
- 1934. a. Roomas (gr.-ruuma) 2.,
- 1935. a. Brüsselis (vabam.) 3.,
- 1935. a. Kopenhaagenis (gr.-ruuma) 3.,
- 1937. a. Pariisis (gr.-ruuma) 2.

Sinna juure olümpiamängudel:

- 1936. a. Berliinis (vabam.) 2.,
- 1936. a. Berliinis (gr.-ruuma) 3.

3 teist, 3 kolmandat, 1 neljas koht. Kuid mitte ühtki esimest...

Pariisi euroopavõistluste eelviimasel võistlusjärgul, kui Neo oli võitnud Härmä, tundus, et Neol on koguni kindlamad väljavaated tulekuks esikohale kui Kristjanil.

Kuid... jällegi teine...

Tuleb peab raputada ja ütelda: tõesti ei vea.

Kuid siiski: 1938. a. Tallinnas?

Pariisis, 25. mail.

TOOMAS KIVI.

Ja nüüd uuesti Pariis

Tõste-maailmavõistluste ootel

K. Gern

Pärast euroopavõistlusi maadluses ja poksis on järgmiste suuremate rahvusvaheliste raskejõustikuvõistlustena ees maailmavõistlused tõstmises, mis peetakse 10.—12. septembrini Pariisis. On veel varajane arvata, kui suurearvuliselt saadame oma atleete nendele võistlustele, kuid kindel peaks olema, et Eesti igal juhul on esindatud.

Missuguste suursaavutusteni küünivad maailma atleedid tõste-suurvõistlustel Pariisis?

Kõigepealt peab märkima, et viimasel ajal pole möödunud vist ainustki nädalat, millel poleks püstitatud kui mitte just mõni uus maailmarekord, siis vähimalt sellele lähedane suurmark. Tõstesport areneb kogu maailmas säärase hiigelsammudega, et ei leidu enam superlatiive püstitatavate saavutuste ülistamiseks. Seepärast tuleks neid saavutusi märkida koguni tagasihoidlikumalt, sest... pole ju teada, missugused veel kohutavamad saavutused varitsevad maailma edaspidi.

Huvitav on vahepalana tuua lugu Saksa tõstesporti-spetsi Josef Zimmermanniga, mehe enda jutustamise järgi Müncheni raskejõustiku-nädalkirjas *Kraftsport*. Kaheteistkümne aasta eest paluti teda ühte ajakirja kirjutada tõstesportist teemal „Pilk tulevikku“. Selle palve täitmisel juhtus käsikirjaga kahetõeline õnnetus: esimene ei jõudnud üldse sihtpunkti, teine aga saadeti tagasi, sest ajakiri pidas võimatuks, et Zimmermanni ennustatud tuleviku maailmarekordid kunagi üldse leiavad täitumist. Tegelikult on aga Zimmermanni ennustatud maailmarekordid tänapäeval koguni igapäevased. Järeldus sellest on, et maailmarekordid, mis eile näisid muinasjutuna, on täna saavutatavad ja homme koguni ületatavad.

Suhteliselt kõige rohkem on paranenud tippsaavutused surumises ja rebimises, kuna tõukamises seevastu on paranemine olnud veidi väiksem. Näiteks raskekaalus püsib juba pikemat aega egiptlase Nosseiri maailmarekord tõukamises, kuna surumises ja rebimises on Manger teinud otse imet. Alles viimastel päevadel võib haista, et ka Nosseiri maailmarekord on varisemise ohus, sest kaks meest — eestlane Luhaäär ja sakslane Schattner — on jõudnud sellele võrdlemisi lähedale, kuna kolmanda mehena atakeerib seda inglase Walker.

Muuseum peab märkima, et raskekaalu-tõukamine on olnud nagu erialaks eestlastele, vähemalt olümpiamängudel. Kuigi veel kordagi eestlased pole olümpiamängudel annud raskekaalu võitjat kogusumma järgi, siis

suurim tõste on kuulunud ikka neile, kui aga Eesti raskekaallane on esinenud. Näiteks Pariisis seadis H. Tammer tõukamises olümpiarekordiks 142,5 kg, Amsterdamis A. Luhaäär 152,5 kg ja Berliinis uuesti Luhaäär — 165 kg. Nii on raskekaalu tõukamise olümpiarekord kõige kauemat aega püsinud eestlaste nimel.

Üldiselt peab märkima, et maailma parimate tõstjate tüüp hakkab muutuma. Vähemalt on ta teissugune kui varematal aegadel. Ikka rohkem saab tõeks, et kehakaalu ja pikkuse juurevõtmine kahandab liikuvust. Ja ilma suure liikuvuseta ei saa enam püstitada tänapäeva maailmarekorde. Kui varem olid lühikesed, kiired mehed ülekaalus peamiselt kergemates kaaludes, siis nüüd haarab säärase tõi-tüüpi võimu endale ka raskekaalus. Nii näiteks on mõlemad maailma praegused parimad raskekaallased J. Manger ja V. Psenicka lühikesed mehed, kelle kehakaal pole samuti suur. Seejuures on Manger niivõrd liikuv ja painduv, et võib sooritada koguni saltosid! Mis teie ütlete selle kohta?

Pikemate tõstjate paremaks küljeks on, et nad lühematest ees on tõukamises. Nii näiteks on Luhaääre tippsaavutused surumises ja rebimises kuni 20 kg maas Mangeri vastavatest, kuid tõukamises pole Manger, vähemalt seni, Luhaäärele veel järele jõudnud. Ka Walker ja Hussein on Luhaääre taolised pikad mehed ning nemadki suudavad Mangeri ületada tõukamises, kuigi nad kolme tõste kogusummas jäävad tugevasti maha.

Prantslased on tasapisi üles tõstmas küsimust, kas tulevikus mitte loobuda olümpiamängudel ning maailma- ja euroopavõistlustel võitjate määramisest kogusumma järgi. Nii nagu kiirusutamises antakse olümpiamängudel eraldi medalid iga distantisi parimatele, misjuures koguvõitjat kõigi distantside kohta ei määrata, soovitatakse ka tõstmises eraldi auhinna parimad surujad, parimad rebijad ja parimad tõukajad, misjuures auhindade andmine parimatele kogusummatõstjatele jääks ära. See ettepanek ta vastuvõtmise puhul tähendaks suurt muudatust tulevikus peetavatel rahvusvahelistel suurvõistlustel. Senise 15 medali asemel tuleks siis väljaandmisele 45 medalit või, teiste sõnadega, viie kuldmedali jne. asemel 15 kuldmedalit jne.

Kui oleks see kord kehtiv olnud juba Berliini olümpiamängudel, siis oleksime saanud järgmise medalimeeste nimekirja:

SURUMINE:				REBIMINE:	
Sulgkaal				Sulgkaal	
1. Terlazzo, USA	92,5	2. Ismayr, Saksa	107,5	1. Terlazzo, USA	97,5
Liebsch, Saksa	92,5	3. Valla, Austria	102,5	Richter, Austria	97,5
3. Bescapè, Itaalia	87,5			3. Shams, Egiptus	95,0
Kergekaal		Poolraskekaal		Kergekaal	
1. Fein, Austria	105,0	1. Hostin, Prantsuse	110,0	1. Mesbah, Egiptus	105,0
2. Terpak, USA	97,5	2. Deutsch, Saksa	105,0	2. Fein, Austria	100,0
Duverger, Prantsuse	97,5	Scheitler, Luksemburg	105,0	Jansen, Saksa	100,0
Keskkal		Raskekaal		Schwitalle, Saksa	100,0
1. El Touni, Egiptus	117,5	1. Manger, Saksa	132,5	2. Terpak, USA	100,0
		2. Schilberg, Austria	125,0	Masoud, Egiptus	100,0
		3. Psenicka, Tschehhi	122,5		

VOLDEMAR PUHK

Eesti Spordi Keskliit Eesti Veespordi Liit ja teised eriliidud

Keskaal		2. Psenicka, Tschehhi		125,0	Keskaal	
1. El Touni, Egiptus	120,0	3. Manger, Saksa	122,5	1. El Touni, Egiptus	150,0	
2. Wagner, Saksa	112,5	Husein, Egiptus	122,5	2. Ismayr, Saksa	142,5	
3. Kratkovski, USA	107,5	Zemann, Austria	122,5	Wagner, Saksa	142,5	
Hantych, Tschehhi	107,5					
TÖUKAMINE:						
Poolraskekaal		Sulgkaal		Poolraskekaal		
1. Hostin, Prantsuse	117,5	1. Shams, Egiptus	125,0	1. Wasiff, Egiptus	150,0	
2. Deutsch, Saksa	110,0	Soliman, Egiptus	125,0	Deutsch, Saksa	150,0	
Ibrahim, Egiptus	110,0	3. Terlazzo, USA	122,5	3. Opschruff, Saksa	147,5	
Opschruff, Saksa	110,0					
Mohammed, Egiptus	110,0	Kergekaal		Raskekaal		
Hala, Austria	110,0	1. Mesbah, Egiptus	145,0	1. Luhaäär, Eesti	165,0	
Raskekaal		2. Fein, Austria	137,5	2. Walker, Inglise	160,0	
1. Walker, Inglise	127,5	3. Jansen, Saksa	132,5	Husein, Egiptus	160,0	
		Masoud, Egiptus	132,5			

Huvitava kombel jääb rahvaste paremusjärjestus ka ülaltoodud auhindade jaotuse järgi peagu samasuguseks nagu ta oli kogusumma-võitjate järgi. Luhaääril oleks aga olnud pronksmedali asemel kuldmedal. Rahvaste paremusjärjestus ülaltoodud tabeli järgi oleks säärane: 1. Egiptus — 27 punkti, 2. Saksa — 22 p., 3. Austria — 12 p., 4. USA — 8,5 p., 5. Prantsuse — 7,5 p., 6. Inglise — 4,5 p., 7. Tschehhoslovakkia — 3,5 p., 8. Eesti — 3 p., 9. Luksemburg — 1,5 p., 10. Itaalia — 1 p. Ühtlasi see tabel tõendab veel kord, et Egiptus on kõigest tunduvalt parem tempo-tõstetes, s. o. rebimises ja tõukamises. Ta saab neis 2 punkti rohkem kui Saksa kõigi kolme tõsteviisi kohta kokku. Ainsana egiptlastest toob surumises auhinna El Touni, kes tegelikult on all-round tõstja.

Oleme selgituse sihiga veidi kõrvale kaldunud kirjutuse peaküsimusest — milleni küünitakse tulevikus?

Selle juure tagasi tulles rõhutame veel kord, et võrreldes tagajärgedega, mida saavutati umbes tosin aastaid tagasi, on kohutavalt edasi arenetud. Näiteks Berliinis tõstsid kergekaalu võitjad Mesbah ja Fein täpselt samapalju nagu Pariisis 1924. a. raskekaalu võitja Tonani.

Parima pildi suurest edasiarengust annab alljärgnev loendus olümpiavõitjate tagajärgedest Pariisi olümpiamängudest kuni Berliini olümpiamängudeni (nii kaua on kavas olnud kolm kahe käega tõstet):

Pariis 1924. a.		
sulgkaal	Gabetti, Itaalia	260,0
kergekaal	Depollignies, Prantsuse	277,5
keskkaal	Galimberti, Itaalia	320,0
poolraskekaal	Rigoulot, Prantsuse	322,5
raskekaal	Tonani, Itaalia	342,5

Amsterdam 1928. a.

sulgkaal	Andrysek, Austria	287,5
kergekaal	Haas, Austria	322,5
"	Helbig, Saksa	322,5
keskkaal	Francois, Prantsuse	335,0
poolraskekaal	Nosseir, Egiptus	355,0
raskekaal	Strassberger, Saksa	372,5

Los Angeles 1932. a.

sulgkaal	Suigny, Prantsuse	287,5
kergekaal	Duverger, Prantsuse	325,0
keskkaal	Ismaayr, Saksa	345,0
poolraskekaal	Hostin, Prantsuse	365,0
raskekaal	Skobla, Tschehhoslovakkia	380,0

Berliin 1936. a.

sulgkaal	Terlazzo, USA	312,5
kergekaal	Mesbah, Egiptus	342,5
"	Fein, Austria	342,5
keskkaal	Touni, Egiptus	387,5
poolraskekaal	Hostin, Prantsuse	372,5
raskekaal	Manger, Saksa	410,0

Eriti pikk samm edasi on astunud kahe viimase olümpia vahel. See lubab oletada, et veel edasi areneb veel kiiremas tempos. Sulg- ja kergekaalus näib tehniliste saavutuste tõus olevat rohkem piiratud kui raskematel kaaludes. Keskkaalus võib tugevasti parandada tõukamise maailmarekord, poolraskekaalus aga kõik kolm kahe käega tõstet. Näiteks Berliinis oli poolraskekaal kõige nõrgem, kui selle kaalu võitjat Hostini mitte asendada El Touniga. Ei ole ju midagi võimatut, et El Touni poolraskekaalus võiks juba lähemas tulevikus tõsta kogusummaks 400 kg.

Kõige suuremad tulevikku väljavaated on aga kindlasti raskekaalul. Josef Manger, kes mitte kuigi palju aega tagasi saavutas 425 kg, olevat paar aastat varem avaldanud, et ta ei pea liiaks, kui kunagi saavutataks 450 kg, mis võiks tulla järgmiste üksiktõstetega: surumine 137,5, rebimine 137,5 ja tõukamine 175 kg. Manger loodab seda kogusummat ise saavutada, kuid veidi teissuguse üksiktõstete kombinatsiooniga — umbes nii: surumine 145, rebimine 135 ja tõukamine 170 kg. Selles võimaluses ei saa palju kahelda, kui aluseks võtta prantslase Rigoulot' fantastilistena tunduvaid saavutusi rebimises ja tõukamises, tehtud elukutselisena.

Millised oleksid inimvõimete viimased piirid tõstmises? Mõistagi ei saa neid absoluutse kindlusega kunagi kindlaks määrata, küll aga ligikaudu. Järgmised kogusummad olümpia-kolmevõistluses ei tundu kuigi võimatutena: sulgkaal 325 kg, kergekaal 350 kg, keskkaal 400 kg, poolraskekaal 415 kg ja raskekaal 450 kg. Need piirid on isegi tagasihoidlikult võetud, kui silmas pidada, et A. Terlazzo on paar kg üle sulgkaalu piiri, olles tõstnud 320 kg, ja El Touni juba nüüd võimeline keskkaalus 400 kg saavutamiseks. Mis puutub Mangerisse, siis temalt 450 kg lootmine ei tohiks olla asjatu, kui arvesse võtta, et ta praegu on 420—425 kg vormis. Käesoleva aasta märtsis-aprillis tõstis ta Hamburgis 425 kg ja Düsseldorfis nädalase vaheaja järele 420 kg (135+125+160).

Maailm rühhib pikkade sammudega edasi. Ka Eesti tõstespordis on viimasel ajal märgata tublit elavnemist, mis lubab oletada, et hakkame järele jõudma suurtele tõstespordi-maadele. Nende noorte seast, kes startisid tänavu peetud neljadel korrespondents-võistlustel, peaks igal juhul sirguma uusi talente. Kuid edasi jõutakse üksnes siis, kui peetakse silmas kolme T: Treening, Tehnika ja Taktika!

Suvitama minnes varustage endid aegsasti

UNION

SUVE- JA RANNAKINGADEGA

UNION jalanõud on müügil kõigis saapakauplustes üle maa

PEAKAUPLUSED:

Tallinn, Viru 1; Kuninga 5; Pärnu m. 35; Maakri 19 ja
S. Tartu mnt. 69. Narvas, Peetri pl. 17

Rootsi
kuul- ja
rull-laagrid

TOTAL
universaal-
tulekustutaja

Peaesindus ja
ladu:

Tallinnas,
Vene tänav 11,
telef. 432-86 ja 432-58

LINKE & MARTINSON